

Művészeti Kar

Szakindítási kérelem

**ALKOTÓMŰVÉSZET ÉS MUZIKOLÓGIA ALAPSZAK
ELEKTRONIKUS ZENEI MÉDIAMŰVÉSZ SZAKIRÁNY**

Pécs, 2009

Szakirány indítási kérelem
Alkotóművészet és muzikológia alapszak - Elektronikus zenei médiaművész BA szakirány
PTE Művészeti Kar - 2009

Tartalomjegyzék

Adatlap	5
(a) A szenátus támogató határozata	7
(b) Az alapszak képzési és kimeneti követelményeit (KKK) tartalmazó leírás	9
(c) Felhasználói kapcsolatok és vélemények.....	15
I. A szakindítás általános körülményei.....	19
II. A képzési és kimeneti követelményeknek való megfelelés bemutatása, a szak tanterve és a tantárgyi programok leírása, a kompetenciák elsajátíttatásának terve , az ellenőrzés módjai.....	23
1. A szak tantervét táblázatban összefoglaló, krediteket is megadó, óra és vizsgaterv (tantervi háló).....	23
2. Tantárgyi programok, tantárgy-leírások	26
1. Alapozó tárgyak	26
2. Általános szakmai ismeretek és készségek	36
3. Differenciált szakmai ismeretek	44
4. Szabadon választható tárgyak	49
3. Kompetenciák elsajátíttatása.....	59
4. A képzési és kimeneti követelményekben előírt idegen nyelvi követelmények érvényesítése, teljesítésének intézményi elősegítése, feltételei.....	60
5. Az értékelési és ellenőrzési módszereknek, eljárásoknak és szabályoknak, a záróvizsga tartalmának, tematikájának, szerkezetének és értékelésének bemutatása, valamint a (289/2005. Korm. rend. 11.§ (3) bb) bekezd. szerinti) tájékoztató kiadvány internetes elérhetősége.	60
III. A képzés személyi feltételei	63
1. A szakfelelős és a szakirányfelelős.....	63
2. Tantárgylista - tantárgyak felelősei, oktatói.....	64
3. Az oktatók személyi-szakmai adatai.....	69
1. Szakfelelős	69
2. Szakirányfelelős	71
3. Teljes munkaidőben foglalkoztatott (AT) oktatók.....	72
4. Nem teljes munkaidőben foglalkoztatott (AE és V) oktatók.....	111
4. Nyilatkozatok.....	125
IV. A szakindítás kutatási és infrastrukturális feltételei.....	137
1. Országosan elismert tudományos műhely vagy együtt dolgozó szakmai közösséggel bíró alapvető K+F / művészeti terület bemutatása.....	137
2. A képzés tárgyi feltételei, a rendelkezésre álló infrastruktúra.....	138
3. Az intézményvezető nyilatkozata arról, hogy a képzés indításához szükséges szellemi és tárgyi kapacitás rendelkezésre áll, és az évfolyamonként milyen létszámú hallgató képzését teszi lehetővé.	140

Szakirány indítási kérelem
Alkotóművészet és muzikológia alapszak - Elektronikus zenei médiaművész BA szakirány
PTE Művészeti Kar - 2009

A kérelem címzettje: az oktatási miniszter
Véleményező: a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Adatlap

1. A kérelmező felsőoktatási intézmény neve, címe:
Pécsi Tudományegyetem, Pécs, Szántó Kovács János u. 1./b
2. Kari tagozódású felsőoktatási intézmény esetén a képzésért felelős kar megnevezése
Művészeti Kar, 7624 Pécs, Damjanich u. 30.
3. Az indítandó alapszak megnevezése
Alkotóművészet és muzikológia alapszak - Elektronikus zenei médiaművész szakirány
Végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BA)
4. Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése
Elektronikus zenei médiaasszisztens - BA in Electronic Music Media Art (Assistant)
5. Az indítani tervezett szakirány(ok) megnevezése
 - a szak KKK-jában (már) nevesített szakirány: **Elektronikus zenei médiaművész**
6. Az indítani tervezett **képzési formák** (a megfelelők aláhúzó!)
 - teljes idejű, részidejű, székhelyen kívüli, távoktatás
 - idegen nyelven is
 - csak idegen nyelven
7. A tervezett hallgatói létszám képzési formánként:
 - **teljes idejű képzésben: 8 fő / évfolyam**
8. A **képzési idő**
 - a félévek, valamint az oklevél megszerzéséhez szükséges kreditek száma: **6 félév / 180 kredit**
 - a felkínált tanórák (kontaktórák) száma: **2400**
 - a szakmai gyakorlat - *ha van* - időtartama és jellege **nincs**
9. A szak **indításának** tervezett időpontja: **2010. szeptember**
10. A szakért **felelős oktató megnevezése és aláírása**

Kamp Salamon DLA
szakfelelős
egyetemi docens
PTE Művészeti Kar
Karvezetés, Zenei Elméleti és Kórus
Tanszék

Vidovszky László
szakirány-felelős
egyetemi tanár
PTE Művészeti Kar
Mediális Művészetek Intézete

11. Dátum, és az intézmény felelős vezetőjének megnevezése és cégszerű aláírása

Pécs, 2009. január 26.

Dr. GÁBRIEL Róbert
rektor
egyetemi tanár

Dr. Colin FOSTER
dékán
egyetemi tanár

(a) A szenátus támogató határozata

Szakirány indítási kérelem
Alkotóművészet és muzikológia alapszak - Elektronikus zenei médiaművész BA szakirány
PTE Művészeti Kar - 2009

(b) Az alapszak képzési és kimeneti követelményeit (KKK) tartalmazó leírás

1. Az alapképzési szak megnevezése: Alkotóművészet és muzikológia
2. A végzettség szintje (BA): Alapfokozat (baccalaureus, bachelor;
rövidítve: BA)
3. Az oklevélben szereplő szakképzettség megnevezése, magyar és angol nyelven:

ld. a 4. pont alatt

4. A szakirányokon szerorzhető önálló szakképzettségek megnevezése magyar és angol nyelven:

Zeneszerző BA	BA in Composition
Jazz-zeneszerző BA	BA in Jazz Composition
Muzikológus BA	BA in Musicology
Zeneteoretikus BA	BA in Music Theory
Zenei asszisztens BA	BA in General Music Studies (Music Assistant)
Elektronikus zenei médiaasszisztens BA	BA in Electronic Music Media Art (Assistant)

5. A képzési idő

a) félévek száma: 6

b) a tanórák (minimálisan szükséges kontaktórák) száma: 1350

6. A megszerzendő kreditek száma összesen:

180

ezen belül:

- a) a képzési ág közös képzési szakaszához rendelendő kreditek minimális értéke 0
- b) szakirány esetén a szakirányhoz rendelendő kreditek minimális értéke 20
- c) a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető kreditek minimális értéke 110
- d) a szakdolgozathoz rendelhető kredit értéke 6
- e) az elméleti és gyakorlati ismeretek vonatkozásában a gyakorlati ismeretek minimális kredit értéke 65
- f) a nem közvetlenül az elméleti képzéshez kapcsolódó, intézményen kívül szervezett gyakorlati képzésben megszerzendő kreditek minimális értéke 0

7. A képzés főbb tanulmányi területei és azok arányai az egyes tanulmányi területekhez rendelt kredithatárok megadásával (től-ig) az alábbi bontásban:

Törzsanyag (kötelező ismeretkörök):	160 kredit
Alapozó ismeretek	20 – 40 kredit
Általános szakmai ismeretek és készségek a szakiránynak megfelelően	45 – 80 kredit
Differenciált szakmai ismeretek	65 – 80 kredit
Egyéb, szabadon választható szakmai ismeretek:	20 kredit
(Ezen belül a tanári felkészítési modul)	10 kredit)

8. Az alapképzési szak képzési célja:

A képzés célja olyan szakemberek képzése, akik

- zeneszerzői vagy elméleti tudományos teljesítményükkel a magyar és az európai zenekultúrát gyarapítani és terjeszteni tudják;
- magas fokú gyakorlati és elméleti készséget és tudást szerezve, kiművelt ízléssel gyarapítják a zenei alkotások és a zenéről szóló tudás repertóriumát,
- a zenei élet intézményeiben hasznos segítő szerepet tudnak vállalni, és a zenei köztudat formálásában részt venni,
- kidolgozott zenei készségekkel és kellő mélységű elméleti ismeretekkel rendelkeznek a képzés második ciklusban történő folytatására.
-

1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák (kapcsolódva a szakirányokhoz)

a) a tudáselemeknek, a megszerzett ismeretek

- a professzionális zenész szakmai tudásához szükséges alapvető általános zenei (elméleti, történeti) ismeretanyag;
- a zenei szerkezet mélyebb megértését szolgáló átfogó zeneelméleti, ellenponttani, zenetörténeti, elemző stúdiumok;
- egyszerűbb zeneszerzési, elméleti feladatok megoldásához (pl. hangszerelés, continuo-játék, tudományos adatgyűjtés, irodalomfeldolgozás, műelemzés) szükséges ismeretek, illetve zenetudományi jellegű szócikkek vagy ismeretterjesztő írások alkotásához, előadások tartásához szükséges ismeretek;
- a zeneirodalom legfontosabb remekműveinek ismerete;
- a későbbi pedagógiai tevékenység alapjául szolgáló szakmai ismeretek;
- a képzés folytatásához (második ciklus) szükséges zenei készségek és kellő mélységű elméleti ismeretek

a személyes adottságoknak, készségek

- készség a zeneművészeti alkotás stiláris, kompozíció-technikai, esztétikai, történeti kontextusában való megértésére;
- azon módszerek, technikák alkalmazásának készsége, melyekkel egyszerűbb, de professzionális jellegű műveket, illetve írásban vagy szóban megformált elméleti munkákat tudnak létrehozni vagy azok létrehozásában közreműködni;
- jól megalapozott és kifejlesztett hallás és formálókészség;
- kiművelt zenei ízlés;
- saját tevékenységük megítélésének képessége;
- az értékek feltárására és megtartására törekvő céltudatos magatartás;
- minőség- és felelősségtudat;
- jó együttműködő és kommunikációs képességek;

b) a szakképzettség konkrét környezetben, tevékenységrendszerben történő alkalmazása követelményeinek leírása

Az alapképzés végén legyenek képesek és alkalmasak

- a zeneműveket azok stiláris, kompozíció-technikai, esztétikai kontextusában önállóan értékelni;
- saját környezetükben egyszerűbb zeneszerzési, harmonizálási, hangszerelési vagy elméleti feladatokat megoldani;
- tapasztalt idősebb kollégák munkáját asszisztensként segíteni;
- az alapszakon elsajátított ismeretek birtokában zenei együttesekben, kortárs-zenei formációkban, zenekarokban és énekkarokban, valamint a művelődés intézményeiben a zenét gyakorlati és verbális eszközökkel értelmezni, közvetíteni;
- a zene ismeretét és szeretetét szóban, írásban, hangszeren, énekkel terjeszteni;
- zenei együtteseket, művelődési intézményeket a szakirányuknak megfelelő szolgálattal alkotó módon segíteni és alsóbb fokon irányítani;
- a zenei élet intézményeiben hasznos segítő szerepet vállalni és a zenei köztudat formálásában részt venni;
- zenei ismereteiket másokkal megosztani;
- a tanári képzettséggel kiegészítve eredményes pedagógiai munkát végezni;
- zenei szervezési, szerkesztési feladatokat megoldani.

10. A képzési ágon belüli közös képzési szakasznak az alapszak szempontjából fontos általános kompetenciái:

A képzési ágon belül nincs közös képzési szakasz.

11. A törzsanyag – szakképzettség szempontjából meghatározó – ismeretköreinek bemutatása

A szak törzsanyagára jellemző ismeretkörök (alapozó modulok, szakmai törzsmodulok) összefoglaló kibontása a kredithatárok megadásával. (Részletezve lásd IV. alatt)

A szak törzsanyagára jellemző ismeretkörök (alapozó modulok, szakmai törzsmodulok) összefoglaló kibontása a kredithatárok megadásával. (Részletezve lásd IV. alatt)

SZAKMAI TÖRZSANYAG 160 kredit	
Alapozó ismeretek	20-40 kredit
Filozófia Esztétika Etika Művelődési és művészettörténeti ismeretek Általános és magyar zenetörténet Népzene Műismeret (hangversenytapasztalat) Akusztika	
Általános szakmai ismeretek és készségek a szakiránynak megfelelően 45-80 kredit (kivéve elektronikus zene médiaművész)	
Zeneelmélet Szolfézs Ellenponttan	

Zongora Partitúraolvasás-transzponálás Kamarazene/kamaraének Kortárszenei gyakorlat Zenekar-/kóruszolgálat Diplomamunka (diplomakoncert)
Általános szakmai ismeretek és készségek a szakiránynak megfelelően 45-80 kredit (elektronikus zenei médiaművész)
Zeneelmélet Hallásfejlesztés (speciális szolfézs) Zenei informatika és média ismeretek Pszichoakusztika Partitúraolvasás, elektronikus zenei lejegyzés Előadói gyakorlat (hangszeres játék, improvizáció, kamarazene, kortárs zenei gyakorlat) Diplomamunka (diplomakoncert)
Differenciált szakmai ismeretek 65-80 kredit
zeneszerzés szakirányok zeneszerzői technikák, stílusgyakorlatok, ellenponttan, műbírálát, hangszerelés, prozódia, harmonizálás, betanítás, kortárs stílus- és repertoárismeret, előadói gyakorlat, elektronikus zeneszerzési technikák muzikológia szakirány általános és magyar zenetörténet, historiográfia, zenei filológia, zenei szociológia, kutatási technika, bibliográfia zeneelmélet szakirány magasabb szintű összhangzattani, formatani, ellenponttani ismeretek, stílustanulmányok, zenelmélet-történet, magas szintű kottaolvasási készség, continuo-játék zeneismeret szakirány magasabb szintű összhangzattani, formatani, ellenponttani, zenetörténeti és népzenei ismeretek, stílustanulmányok, magas szintű kottaolvasási és hallási képzés, hangképzés, karvezetés, vokális és hangszeres repertoárismeret elektronikus zenei médiaművészet szakirány elektronikus és számítógépes zeneszerzői technikák, zeneszerzői technikák, elektronikus zenei stílusgyakorlatok, elektronikus és kortárs zenei stílus- és repertoárismeret, hangszintézis- és analízis, betanítás, előadói gyakorlat, műbírálát

2. Az ismeretek ellenőrzési rendszere, ezen belül kiemelten

a) a vizsga előírások megadása

szigorlati tárgy:

zenetörténet;
zeneelmélet és médiaismeretek

kollokvium tárgy:

mindazon gyakorlati tárgy, mely esetében a vizsgakötelezettséget vizsgabizottság előtt kell

teljesíteni;

az összes elméleti ismeretet nyújtó tárgy

A többi tárgy a félévi teljesítés alapján 3, vagy 5 fokozatú értékeléssel, illetve aláírással zárul.

b) a szakdolgozat követelményei

a tantervben előírt követelményeknek megfelelő szakdolgozat és önálló benyújtása

c) a záróvizsgára bocsátás feltételei

- a nyelvi követelmény és a diplomamunka teljesítésének kivételével a tantervben előírt valamennyi tanulmányi és vizsgakötelezettség teljesítése és az előírt kreditek megszerzése
- a szakdolgozat/kompozíció témájának elfogadása

d) a záróvizsga

- részei: - a disszertáció megvédése, a kompozíció hangversenyszerű bemutatása
- komplex szóbeli vizsga

A zeneszerzés szakirány esetén:

- ellenponttani, harmonizációs vagy más szerkesztési feladatok megoldása
- a differenciált szakmai ismeretek legfontosabb anyagrészeiből összeállított kérdések megválaszolása

Az elektronikus zenei médiaművész szakirány esetén:

- adott technikai keretek között multimédia gyakorlati feladatok megoldása
- a differenciált szakmai ismeretek legfontosabb anyagrészeiből összeállított kérdések megválaszolása

A többi szakirány esetén:

- a differenciált szakmai ismeretek legfontosabb anyagrészeiből összeállított kérdések megválaszolása

eredményének kiszámítási módja:

a diplomamunka és a komplex szóbeli vizsga tárgyaiból szerzett érdemjegyek számtani átlaga két tizedes jegyre kerekítve

3. Az idegennyelv-ismeretre vonatkozó követelmények

Az alapszak megszerzéséhez egy élő idegen nyelvből államilag elismert középfokú C típusú, vagy azzal egyenértékű nyelvvizsga szükséges.

Szakirány indítási kérelem
Alkotóművészet és muzikológia alapszak - Elektronikus zenei médiaművész BA szakirány
PTE Művészeti Kar - 2009

(c) Felhasználói kapcsolatok és vélemények

- Trafó - Kortárs Művészetek Háza (Budapest) - ajánlás
- Művészetek és Irodalom Háza (Pécs) - ajánlás

Szakirány indítási kérelem
Alkotóművészet és muzikológia alapszak - Elektronikus zenei médiaművész BA szakirány
PTE Művészeti Kar - 2009

Szakirány indítási kérelem
Alkotóművészet és muzikológia alapszak - Elektronikus zenei médiaművész BA szakirány
PTE Művészeti Kar - 2009

Szakirány indítási kérelem
Alkotóművészet és muzikológia alapszak - Elektronikus zenei médiaművész BA szakirány
PTE Művészeti Kar - 2009

I. A szakindítás általános körülményei

Előzmények, megalapozottság, intézményi felkészültség, a továbblépés lehetőségei, indokoltság, a képzési kapacitás bemutatása

*1. A szak képzési és kutatási **előzményei** az intézményben, a szakindítás **megalapozottsága**, az intézmény szakmai felkészültsége alapképzés folytatására általában és az érintett képzési területen.*

A Pécsi Tudományegyetem az ország legrégebbi és a hallgatói létszámot tekintve legnagyobb egyeteme. Tíz karán a tudományok és művészetek területén szerteágazó tartalmú, magas színvonalú oktatás folyik.

A Művészeti Kar a fiatalabb karok közé tartozik, 2006-ban nagyszabású programsorozattal, kiállítások, koncertek, nemzetközi versenyek rendezésével ünnepelte fennállásának tizedik évfordulóját. A kar az országban egyedülállóan több művészeti területet is átfog. A Vizuális Művészeti Intézet, a Zeneművészeti Intézet és a 2005-ben létrejött Mediális Művészetek Intézete együttműködéséből egy különösen izgalmas és tartalmas oktatási és kutatási program valósul meg.

A PTE Művészeti Karán 1996 óta folyik zenei informatika, elektronikus zenei és videós ill. animációsfilm képzés. 2005-ben megalakult a Mediális Művészetek Intézete, mely az itt sorolt területek oktatóit összegyűjtve a Művészeti Karon belül sajátos szerepet foglal el, hiszen hallgatói mind a Zeneművészeti Intézet, mind a Vizuális Művészeti Intézet diákjaiból kerülnek ki, ezzel megteremtve a művészeti ágak közötti együttműködési lehetőségeket. Az együttműködések eredményét bizonyítja számos animációs film, önálló kiállítás, médiaművészeti alkotások. Már az Intézet megalakulásakor indokolt volt Magyarországon ezen speciális művészeti ág felsőoktatásba történő integrálására. Az azóta eltelt idő, más intézményekkel, kutatólaborokkal (Ericsson, Kitchen Budapest) történő együttműködéseink tapasztalatai nyomán úgy gondoljuk, hogy az általunk indítandó tanszék célja az legyen, hogy az elektronikus zene oktatásán keresztül általánosabb, az új média művészetek több területén alkalmazható speciális tudást és gyakorlatot adjon, ezzel betöltve azt a vákuumot, mely az elektronikus média művészeti formáinak oktatásában jelenleg az oktatás minden szintjén fennáll.

Élve a Pécsi Tudományegyetem lehetőségeivel, az új szakon oktatók testülete több kar oktatóiból kerül ki. Részt vesz a képzésben a Művészeti Karon kívül a Bölcsészettudományi, az Állam- és Jogtudományi, a Természettudományi és a Pollack Mihály Műszaki Kar is. A felsorolt karokkal való együttműködés során építettünk a már eddig is meglévő, karok közötti együttműködésekre, illetve az új képzés tartalmához illeszkedő kurzusok leghozzáértőbb oktatóit kerestük meg az egyetemen nem oktató elismert szakemberek közül.

2. az indítandó alapszak hallgatóinak kutatásra ill. a mesterképzésre való felkészítése, valamint a mesterképzésre történő továbblépés lehetőségei. A kiemelkedő tehetségű hallgatók segítése céljából a tehetséggondozó tevékenységnek a képzési folyamathoz történő illesztésére vonatkozó gyakorlat, ill. elképzelések.

Az indítandó alapszak szakiránya nem rendelkezik előzményekkel a felsőoktatásban, de bizonyos területei által jelenleg is létező mesterképzések tudják fogadni a végzett hallgatókat. Ezért úgy állítottuk össze a tantervet, hogy különféle területek felé specializált hallgatóink nemcsak az általunk vagy társintézményekben tervezett elektronikus zeneszerző ill. elektronikus zenei médiaművész mesterszakokon, hanem a kommunikációs, alkalmazott művészeti, műszaki területen is tovább tudjanak lépni. Igen fontos célunk, hogy a hallgatók az alapszak elvégzése után külföldi egyetemek mesterszakjain is folytathassák tanulmányaikat. Ennek érdekében figyelembe vettük egy német (Kunsthochschule für Medien, Köln), egy nagy-britanniai (Birmingham University) és egy amerikai (Center for New Media and Technology, Berkeley Egyetem) felsőoktatási intézmény MA képzéseinek elvárásait. Ezek mindegyike előnyben részesíti, hogy az elektronikus zenei technikai képzés igen erős társadalomtudományi és esztétikai alapokon áll, valamint a képzés sem korlátozódik egy szakterületre, hanem a jelenleg használatos elektronikus média (rádió, televízió-videó, internet, web2) területére is betekintést nyújt.

A szak hallgatói számára biztosított gyakorlati órák egy része a fenti, elhelyezkedést segítő folyamaton túl azzal is segíti a kiemelkedő hallgatók munkáját, hogy – az eddigi gyakorlatnak megfelelően - az aktuális nemzetközi felhívásokra, pályázatokra beadandó munkaterveket szemináriumok keretében feldolgozzák. Az eddigiek során is lehetősége nyílt a hallgatóknak tematikus (pl. reneszánsz-év, Breuer Marcell konferencia, tervezési- és ötletpályázatok) művek létrehozására, és ezt a továbbiakban is folytatni tervezzük. Emellett hallgatóink összemérhetik tudásukat a művészeti OTDK különféle szakágain.

*3. A szakindítás indokoltsága, a szakon végzők iránti **regionális és országos igény** prognosztizálása, a **foglalkoztatási igény** lehetőség szerinti bemutatásával/dokumentálásával.*

A zenei profilú médiaművészet oktatása terén jelenleg hazánkban hiány van. Eközben felnőtt egy generáció, mely a zenét számítógépen szerzi, hallgatja, terjeszti anélkül, hogy ennek jogi, technikai, esztétikai és zeneelméleti hátterét és lehetőségeit felmérné, ismerné. Sem az oktatás, sem a zenei világ nincs felkészülve ennek a hiánynak a kitöltésére, holott az érdeklődés és a létrejött munkákban rejlő potenciál jelentős. Jelen szak nem vállalkozhat arra, hogy ezt az űrt egészében kitöltse - nincs is erre szükség, hiszen szakképzési keretek között jelenleg hangmester, technikus, médiatechnológus képzések is működnek. Egyetemi képzésként viszont fontosnak tartjuk azt, hogy mindezen szakterületek ismerete művészeti profillal, megalapozott tudással egészüljön ki.

A foglalkoztatási igényt csak külföldi példák nyomán lehet érzékeltetni. A hasonló képzettséggel rendelkező fiatalok zenei együttesekben, hangstúdiókban, művészeti intézményekben, elektronikus médiánál találnak munkát, általánosan azonban ők maguk kezdeményezik hasonló szerveződések létrejöttét, alkotó munkát kifejtve a multimédia és interaktív művészetek terén. Ehhez hasonló példa a berlini Transmediale tematikus művészeti fesztivál, számos virtuális kiállítótér. Ennek ismeretében célunk az, hogy hasonló kezdeményezések számára teret biztosítsunk.

A hazai helyzetet tekintve, végzett hallgatóink hangtechnikusként, stúdióvezetőként, asszisztensként működhetnek közművelődési intézményekben, könyvtárakban, kottatárakban, és a média különböző területein. Ezzel kapcsolatban egy felmérést is végeztünk, és különösen a média (beleértve: elektronikus és újmédia, elektronikus és online alkotások, film, színház) területén találkoztunk kitölthető kapacitással.

*4. A felsőoktatási intézmény **képzési kapacitásának** bemutatása az érintett képzési területen, ágban, illetve szakon. A tervezett **hallgatói létszám** indoklása.*

A Mediális Művészetek Intézete jelenleg félévente 110-140 főt oktat különböző kurzusokon. Hangstúdióink, videó- és fotólaborunk kihasználtsága ezzel együtt is csupán 50%, így a tervezett képzés technikai feltételei a fennmaradó stúdióidő tekintetében is biztosíthatók. Ezzel együtt úgy tervezzük, hogy évfolyamonként 8 fős államilag finanszírozott hallgatói létszámot biztosítsunk az elektronikus zenei médiaművész alapképzésben résztvevő hallgatóknak, ugyanis (1) a kurzusokon résztvevő átlagos hallgató létszámot nem szeretnénk 18 fölé emelni (jelenleg 10) miközben (2) új szakként ez a létszámkeret optimális a piaci igények felmérésére, szükség szerint megteremtésére.

Karunkon a zeneművészeti képzésben évfolyamonként jelenleg 25 fő államilag finanszírozott hallgató felvételére van módunk, mely keretszám jelenleg az előadóművész hangszeres szakirányokon le van terhelve. Ezért a keretet az elektronikus zenei médiaművész szakirány indításával együtt megnövelnénk 8 fővel.

A tervezett BA szak indítására rendelkezésre áll a szükséges képzési kapacitás, ez a jelenleg is folyó képzésekben is biztosítva van.

A tanári képesítés előkészítéséhez szükséges modul (10 kredit) oktatását a PTE BTK Neveléstudományi Intézete látja el (akkreditált modul).

Tervezett hallgatói létszám

Elektronikus zenei médiaművész szakirány:

- 8 fő / évfolyam államilag finanszírozott, keretszám-növelést igényel.

Esti, levelező tagozat, illetve távoktatás folytatását az alapképzési szakokon jelenleg nem tervezzük, de fenntartjuk annak lehetőségét, hogy ez a jövőben változhat.

Szakirány indítási kérelem
Alkotóművészet és muzikológia alapszak - Elektronikus zenei médiaművész BA szakirány
PTE Művészeti Kar - 2009

II. A képzési és kimeneti követelményeknek való megfelelés bemutatása, a szak tanterve és a tantárgyi programok leírása, a kompetenciák elsajátításának terve, az ellenőrzés módjai

1. A szak tantervét táblázatban összefoglaló, krediteket is megadó, óra és vizsgaterv (tantervi háló)

TANTÁRGY NEVE	Kredit	Heti tanórák száma	Tantárgy típusa / Számonkérés	Félévek						kontakt óra/ félév
				1.	2.	3.	4.	5.	6.	
ALAPOZÓ ISMERETEK										
1.1. Filozófia	4	4	Gy/Gyak.	4						60
1.2. Esztétika, Kortárs művészetelméletek és ágazati esztétikák 1.	2	2	Gy/Gyak.	2						30
1.2. Esztétika, Kortárs művészetelméletek és ágazati esztétikák 2.	2	2	Gy/Gyak.		2					30
1.3. Etika, A hálózati kommunikáció szabályozásának etikai és jogi kérdései	4	2	Gy/Gyak.		4					60
1.4. Művelődési és művészettörténeti ismeretek 1.	2	2	E/Koll.	2						30
1.4. Művelődési és művészettörténeti ismeretek 2.	2	2	E/Koll.		2					30
1.4. Művelődési és művészettörténeti ismeretek 3.	2	2	E/Koll.			2				30
1.5. Általános és magyar zenei történet, népzene 1.	2	2	Gy/Gyak.	2						30
1.5. Általános és magyar zenei történet, népzene 2.	2	2	Gy/Gyak.		2					30
1.5. Általános és magyar zenei történet, népzene 3.	2	2	Gy/Gyak.			2				30
1.6. Műismeret (hangversenytapasztalat) 1.	1	1	Gy/Gyak.	1						10
1.6. Műismeret (hangversenytapasztalat) 2.	1	1	Gy/Gyak.		1					10
1.6. Műismeret (hangversenytapasztalat) 3.	1	1	Gy/Gyak.			1				10
1.6. Műismeret (hangversenytapasztalat) 4.	1	1	Gy/Gyak.				1			10
1.6. Műismeret (hangversenytapasztalat) 5.	1	1	Gy/Gyak.					1		10
1.6. Műismeret (hangversenytapasztalat) 6.	1	1	Gy/Gyak.						1	10
1.7. Akusztika	4	4	Gy/Gyak.	4						60
<i>Összesen</i>	<i>34</i>									<i>480</i>
ÁLTALÁNOS SZAKMAI ISMERETEK ÉS KÉSZSÉGEK										
2.1. Zeneelmélet 1.	2	2	Gy/Gyak.		2					30
2.1. Zeneelmélet 2.	2	2	Gy/Gyak.			2				30
2.1. Zeneelmélet 3.	2	2	Gy/Gyak.				2			30
2.2. Hallásfejlesztés (speciális szolfézs) 1.	2	2	Gy/Gyak.	2						30
2.2. Hallásfejlesztés (speciális szolfézs) 2.	2	2	Gy/Gyak.		2					30
2.2. Hallásfejlesztés (speciális szolfézs) 3.	2	2	Gy/Gyak.			2				30
2.2. Hallásfejlesztés (speciális szolfézs) 4.	2	2	Gy/Gyak.				2			30
2.3. Zenei informatika és média ismeretek 1	4	4	Gy/Gyak.	4						60
2.3. Zenei informatika és média ismeretek 2	4	4	Gy/Gyak.		4					60
2.3. Zenei informatika és média ismeretek 3	4	4	Gy/Gyak.			4				60
2.3. Zenei informatika és média ismeretek 4	4	4	Gy/Gyak.				4			60
2.3. Zenei informatika és média ismeretek 5	4	4	Gy/Gyak.					4		60
2.3. Zenei informatika és média ismeretek 6	4	4	Gy/Gyak.						4	60
2.4. Pszchoakusztika 1.	2	2	E/Koll.			2				30
2.4. Pszchoakusztika 2.	2	2	E/Koll.				2			30
2.5. Partitúraolvasás, elektronikus zenei	2	2	Gy/Gyak.				2			30

Szakirány indítási kérelem
Alkotóművészet és muzikológia alapszak - Elektronikus zenei médiaművész BA szakirány
PTE Művészeti Kar - 2009

TANTÁRGY NEVE	Kredit	Heti tanórák száma	Tantárgy típusa / Számonkérés	Félévek						kontakt óra/ félév
				1.	2.	3.	4.	5.	6.	
lejegyzés 1.										
2.5. Partitúraolvasás, elektronikus zenei lejegyzés 2.	2	2	Gy/Gyak.					2		30
2.6. Előadói gyakorlat (hangszeres játék, improvizáció, kamarazene, kortárs zenei gyakorlat)	4	1	Gy/Gyak.			4				10
2.7. Diplomamunka (diplomakoncert)	6							6		20
<i>Összesen</i>	<i>56</i>									<i>720</i>
DIFFERENCIÁLT SZAKMAI ISMERETEK										
3.1. Számítógépes zenei realizáció 1	4	4	Gy/Gyak.	4						55
3.1. Számítógépes zenei realizáció 2	4	4	Gy/Gyak.		4					55
3.1. Számítógépes zenei realizáció 3	4	4	Gy/Gyak.			4				55
3.1. Számítógépes zenei realizáció 4	4	4	Gy/Gyak.				4			55
3.1. Számítógépes zenei realizáció 5	4	4	Gy/Gyak.					4		55
3.1. Számítógépes zenei realizáció 6	4	4	Gy/Gyak.						4	55
3.2. Elektronikus és számítógépes zeneszerzői technikák 1.	4	4	Gy/Gyak.		4					60
3.2. Elektronikus és számítógépes zeneszerzői technikák 2.	4	4	Gy/Gyak.			4				60
3.2. Elektronikus és számítógépes zeneszerzői technikák 3.	4	4	Gy/Gyak.				4			60
3.2. Elektronikus és számítógépes zeneszerzői technikák 4.	4	4	Gy/Gyak.					4		60
3.3. Elektronikus zenei stílusgyakorlatok 1	2	1	Gy/Gyak.	2						10
3.3. Elektronikus zenei stílusgyakorlatok 2	2	1	Gy/Gyak.		2					10
3.3. Elektronikus zenei stílusgyakorlatok 3	2	1	Gy/Gyak.			2				10
3.3. Elektronikus zenei stílusgyakorlatok 4	2	1	Gy/Gyak.				2			10
3.3. Elektronikus zenei stílusgyakorlatok 5	2	1	Gy/Gyak.					2		10
3.3. Elektronikus zenei stílusgyakorlatok 6	2	1	Gy/Gyak.						2	10
3.4. Hangszintézis és -analízis 1	3	3	Gy/Gyak.				3			45
3.4. Hangszintézis és -analízis 2	3	3	Gy/Gyak.					3		45
3.5. Elektronikus és kortárs zenei stílus- és repertoárismeret, kutatás 1.	2	2	Gy/Gyak.	2						30
3.5. Elektronikus és kortárs zenei stílus- és repertoárismeret, kutatás 2.	2	2	Gy/Gyak.		2					30
3.5. Elektronikus és kortárs zenei stílus- és repertoárismeret, kutatás 3.	2	2	Gy/Gyak.			2				30
3.5. Elektronikus és kortárs zenei stílus- és repertoárismeret, kutatás 4.	2	2	Gy/Gyak.				2			30
3.5. Elektronikus és kortárs zenei stílus- és repertoárismeret, kutatás 5.	2	2	Gy/Gyak.					2		30
3.5. Elektronikus és kortárs zenei stílus- és repertoárismeret, kutatás 6.	2	2	Gy/Gyak.						2	30
<i>Összesen</i>	<i>70</i>									<i>900</i>
SZABADON VÁLASZTHATÓ TÁRGYAK										
				Köt. vál. 20 kredit						
Szín- és fénytan	2	2	Gy/Gyak.			2				30
Fonetika	2	2	E/Koll.			2				30
Vezénylési (énekkari/zenei) gyakorlat	2	2	Gy/Gyak.			2				30
Analóg fotográfia	2	2	Gy/Gyak.			2				30
Fotótörténet (Fotóművészeti stíusok)	2	2	Gy/Gyak.			2				30
Műszaki kommunikáció	2	2	Gy/Gyak.			2				30

Szakirány indítási kérelem
Alkotóművészet és muzikológia alapszak - Elektronikus zenei médiaművész BA szakirány
PTE Művészeti Kar - 2009

TANTÁRGY NEVE	Kredit	Heti tanórák száma	Tantárgy típusa / Számonkérés	Félévek						kontakt óra/ félév
				1.	2.	3.	4.	5.	6.	
Mechatronika	2	2	Gy/Gyak.	2						30
A média- és kultúrakutatás kvalitatív módszerei	2	2	Gy/Gyak.	2						30
Ellenkultúra, design	2	2	Gy/Gyak.	2						30
Művészetpszichológia	2	2	Gy/Gyak.	2						30
Testnevelés, testedzés	0	0	Gy/Gyak.	0						0
<i>Összesen:</i>	<i>20</i>									<i>300</i>
SZIGORLATOK										
Zenetörténet										
Zeneelmélet és médiaismeretek										
ÖSSZESEN	(180)									(2400)

Jelölések és rövidítések magyarázata:

Tantárgy típusa:

E: Elméleti tárgy

Gy: Gyakorlati tárgy

Számonkérés módja:

koll.: kollokvium (szóbeli vagy írásbeli kollokvium)

gyak.: gyakorlati jegy (tervezési és gyakorlati feladatok, szemináriumi dolgozat, ZH, beszámoló stb.)

Megjegyzés:

Kreditrendszer

Egy félév 15 hét szorgalmi és 5 hét vizsgaidőből áll, a hallgatók átlagosan 30 kreditet teljesítenek egy félévben. Jelen tanterv esetében 1 kredit = 15 tanóra (kontaktóra) és 15 egyéni hallgatói munkaóra, ami összesen 30 munkaórát jelent a hallgatónak. (A heti 2 órás tantárgyak kreditértéke ennek megfelelően 2, a heti 4 órás tantárgyak kreditértéke 4 stb.)

Adott órák esetén, ahol az egyéni ill. csoportos munka dominál, a kontaktórák száma ennél kevesebb lehet. Ilyenkor az elvárt egyéni hallgatói munkaóra arányosan növekszik.

Szigorlatok

1. Zenetörténet szigorlat

A zenetörténet egységei (klasszikus nyugati zene, folklór, kortárs zene) a további munka szempontjából alapvetően fontosak a szakon végzetek számára. A szigorlat anyaga a tárgy lexikális anyaga, valamint a művelődés- és művészettörténeti tárgyokban egyénileg kiérlelt művészeti koncepció ismertetése, megvédése.

2. Zeneelmélet és médiaismeretek szigorlat

A szigorlat a szakmai ismeretek és készségek tantárgyainak elméleti és gyakorlati tudásanyagából áll össze. A hallgatónak be kell bizonyítania, hogy önállóan képes tájékozódni a kortárs zeneelmélet és médiumok terén, valamint be kell számolnia az 1. szigorlaton megvédett művészeti koncepció megvalósítása során nyert tapasztalatairól.

2. Tantárgyi programok, tantárgy-leírások

Előzetes megjegyzések

1. A tantárgyi programok összeállításánál a képzésbe bevonni kívánt korosztály, célcsoport igényeit, érdeklődési területét vettük figyelembe, és ezt hoztuk összhangba a szakirány által megkövetelt speciális háttér- és szakismeret igényeivel.
2. Előtanulmányi feltételek: A tantárgyleírások csak szükség esetén tartalmazzák az előtanulmányi feltételeket, egyéb esetben a tantárgy előfeltétel nélkül elvégezhető.
3. Teljesítés menete: A több féléven keresztül ismétlődő tantárgyak elvégzését - ha külön nem jelezzük - egymást követően, félévente csak az adott óraszámot teljesítve javasoljuk a hallgatóknak. Ezen tárgyak ugyanakkor 2.4., 2.5. és 3.4 kivételével nem épülnek egymásra annak érdekében, hogy az újabb évfolyamok is be tudjanak kapcsolódni a munkába.

1. ALAPOZÓ TÁRGYAK

A tantárgy neve: 1.1. FILOZÓFIA				
Kredit:	Félév:	Heti óraszám:	Óratípus:	Számonkérés:
4	1	4	Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
A tantárgy keretében a hallgatók a filozófia alábbi területeinek egyikén szereznek filozófiai alapot:				
(A) Társadalomfilozófia				
A társadalomfilozófia klasszikus és kortárs szerzőinek tanulmányozása. Filozófiai előfeltevéseik és érveik vizsgálata különös tekintettel a frankfurti iskola gondolkodására illetve az angolszász illetve a frankofón világ társadalomfilozófiai vitáira.				
(B) Tudatfilozófia				
A tudatfilozófiát nagy vonalakban három fő kérdés mozgatja. Az első azt kérdezi, miképp lehet valami, ami tudatos egyben materiális is. A második az intencionalitás (valami valamiről szólásának) lehetőségességét és jelleg vizsgálja a fogalmi elemzés eszközeivel. A harmadik az emberi racionalitást kutatja. A tárgy e vizsgálódásokat térképezi fel általában a hallgatók számára. Az <i>etika képzésben</i> az elméleti kérdéseken túl az emberi magatartásra szakosított tudatfilozófia órákat tartunk. Ezek az előadásokon és szemináriumokon az emberi cselekvés, döntés, érzelmek, emlékezet morálpaszichológiai aspektusaival foglalkozunk.				

(C) Metafizika

A metafizika a legklasszikusabb filozófiai terület. A dolgokat, azokat a legáltalánosabb értelmében vizsgálja. A tárgy oktatásában az alábbi metafizikai területek kapják a legnagyobb hangsúlyt: ontológiai kérdéskör (a létező és a szubsztancia problémája), az azonosság és a személyes azonosság problémái, az idő filozófiája, az univerzálé viták, a szabad akarat vita, a lehetséges világok elképzelése, a természeti fajok és törvények filozófiája. Hozzátartozik továbbá a metafizika történetéhez a metafizika mint olyan kritikájának története is.

Kötelező irodalom: (Társadalomfilozófia)

- T.W. Adorno-M.Horkheimer: A felvilágosodás dialektikája I. rész Atlantisz 1999.
- J. Habermas, *A kommunikatív cselekvés elmélete* (I., II, III, VI) 5-134.
- J. Habermas, 'A gyakorlati ész pragmatikai, etikai és morális használatáról' in: *Kommunikatív etika* 218-229
- John Rawls, *Az igazságosság elmélete* (paragrafusok:1--25, 30, 34-35, 38, 40, 50-59, 61-66, 71-75, 77.)
- Michel Foucault, 'A diskurzus rendje' in: *Holmi* 1991/7 868-889.
- Magvető 1971.
- Joel Feinberg, *Társadalomfilozófia*: I, VI. Osiris 1999.

Ajánlott irodalom: (Társadalomfilozófia)

- J. Habermas, 'Megismerés és érdek' in: *Magyar Filozófiai Szemle* 1995/5-6.)
- John Rawls, 'Méltányosságként értett igazságosság – politikai, nem metafizikai elmélet', in: *Modern politikai filozófia* Osiris 1998 174-188.
- Lukács György, 'Mi az ortodox marxizmus?' in: *Történelem és osztálytudat*. Magvető 1971.
- Herbert Lionel Adolphus Hart, *A jog fogalma*. IX. Osiris 1995

Kötelező irodalom: (Tudatfilozófia)

- Donald Davidson, 'Cselekvések, indokok és okok', in : *Thélème* 1998/4-1999/1, 7-21.
- Donald Davidson, 'Mentális események', ugyanitt. 22-38.
- Hilary Putnam, 'Agyak a tartályban' in: *Magyar Filozófiai Szemle*, 2001/1-2, 1-22.
- Alan Baddeley: *Az emberi emlékezet*, Osiris kiadó, 2001
- Oatley, K., Jenkins, JM (2001) *Érzelmek*. Budapest: Osiris.

Kötelező irodalom: (Metafizika)

- Gottlob Frege, 'A gondolat', in: *Logikai vizsgálódások* Osiris 2000. 191-217.
- Edmund Husserl, 'A fenomenológia ideája', in: *Válogatott tanulmányok*. Gondolat 1972. 27-111.
- Martin Heidegger, *Lét és idő*. Osiris 2001. (1-13§)

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ludwig Wittgenstein, <i>Logikai-filozófiai értekezés.</i> Akadémiai 1973. (Előszó, 1, 2, 3-3.1431, 6.4-7) ▪ Rudolf Carnap, 'A metafizika kiküszöbölése a nyelv logikai elemzésén keresztül', szerk. Forrai Gábor, <i>Tudományfilozófia</i>, Áron kiadó 1999. 9-27. és 'Ellenőrizhetőség és jelentés' ugyanitt 41-51 oldalak. ▪ Willard Van Orman Quine, 'Az empirizmus két dogmája', in szerk. Forrai
<p>Tantárgyfelelős: Dr Weiss János</p> <p>A tantárgy oktatói: Dr Weiss János, dr. Szijártó Zsolt, Hamcherif Ramóna</p>

A tantárgy neve: 1.2. ESZTÉTIKA, KORTÁRS MŰVÉSZETELMÉLETEK ÉS ÁGAZATI ESZTÉTIKÁK 1-2.				
Kredit: 2	Félév: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
<p>A tantárgy leírása (annotáció):</p> <p>A kurzus a kortárs és a közelmúltbeli művészetfilozófiai gondolkodás legkiemelkedőbb irányzataival és elméleti munkáival, valamint egy-egy ágazati esztétika (pl. film-, színház-, irodalom-, képzőművészet- építészet-, tánc- és zeneesztétika) elméletével és módszertanával foglalkozik.</p> <p>Tantárgyfelelős: Dr. Gálosi Adrienne</p> <p>Előtanulmányi feltételek: –</p>				
<p>Kötelező irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ H-G. Gadamer: <i>Igazság és módszer</i>, Gondolat, Budapest, 1984. ▪ A.C. Danto: <i>A közhely színeváltozása</i>, Enciklopédia, Budapest, 2003. ▪ P. de Man: <i>Esztétikai ideológia</i>, Janus, Pécs, 2000. ▪ Bazin: <i>Mi a film?</i>, Osiris, Budapest, 2002. ▪ K. Dahlhaus–H.H. Eggebrecht: <i>Mi a zene?</i>, Osiris, Budapest, 2004. ▪ P. Szondi: <i>A modern dráma elmélete</i>, Osiris, Budapest, 2002. 				

- O. Bätschmann: *Bevezetés a művészettörténeti hermeneutikába*, Corvina, Budapest, 1998.

Ajánlott irodalom:

- J. Derrida: *A disszemináció*, Jelenkor, Pécs, 1998.
- H.R. Jauss: *Recepcióelmélet – esztétikai tapasztalat – irodalmi hermeneutika*, Osiris, J.

Tantárgyfelelős: Dr. Gálosi Adrienne

A tantárgy oktatói: Dr. Gálosi Adrienne, Havasréti József, Hamcherif Ramóna

A tantárgy neve: **1.3. ETIKA, A HÁLÓZATI KOMMUNIKÁCIÓ SZABÁLYOZÁSÁNAK ETIKAI ÉS JOGI KÉRDÉSEI**

Kredit: 4	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
---------------------	--------------------	---------------------------	---	--

A tantárgy leírása (annotáció):

A tantárgy az információs társadalomban felmerülő sajátos szabályozási kérdéseket vizsgálja, magyar és nemzetközi példák alapján, a szabályozás lehető legszélesebb értelmezésének alapul vételével.

Az állam az információs társadalomban: információs társadalom stratégiák. Állami szabályozás és önszabályozás. A hírközlési infrastruktúra szabályozása, a távközlési piac liberalizációja. Domain-szabályozás. A magánszféra az információs társadalomban, adatvédelmi kérdések. Tartalomszabályozás, a jogellenes és az ártalmas tartalmak elleni eszközök. Digitális szerzői jog. Az elektronikus kereskedelem szabályozási kérdései. Elektronikus aláírás. Elektronikus kormányzat, elektronikus demokrácia. Informatikai bűncselekmények.

Kötelező irodalom:

- Dósa Imre/Polyák Gábor (2003) *Informatikai jogi kézikönyv*. Budapest: KJK-Kerszöv.
- Lessig, Lawrence: *Hogyan szabályozzuk a szót az Interneten? Fundamentum* 1999/1.
- Polyák Gábor (2002) *Hatalomleosztás. Nemzetközi önszabályozási kísérletek*. In: Enyedi Nagy Mihály - Polyák Gábor - Dr. Sarkady Ildikó (szerk.) *Médiakönyv 2002*.
- Verebics János (2002) *A politikafejlődés újabb államosai, a szabályozás kérdései az Elektronikus Európában. Információs Társadalom 2002/3*.

Tantárgyfelelős: Polyák Gábor

A tantárgy oktatói: Polyák Gábor

A tantárgy neve: **1.4. MŰVELŐDÉSI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ISMERETEK 1-3.**

Teljesítés menete: egy szemeszterben több óraszám is felvehető.

Kredit: 2	Félév: 3	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás x Szeminárium Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium x Gyakorlati jegy
---------------------	--------------------	-------------------------------	---	--

A tantárgy leírása (annotáció):

1. Az absztrakció Európában. A nem objektív festészet. A nemzetközi absztrakció vezető mesterei. A századközép művészete az USA-ban. Művészet és művészeti élet az ötvenes – hatvanas évek fordulóján. Minden egyszerre. „Közösségi elkötelezettség” a hatvanas évek második felének festészetében és szobrászatában. (Kilencek, az alföldi örökség megújítása. Kerényi, Somogyi, Varga Imre...)

2. Az absztrakt expresszionizmus. Európai reakciók az absztrakt expresszionizmusra. A háború előtti generációja. Egykori nonfiguratívok (Gyarmathy, Losonczy, Kassák...), visszatérő „Európai iskolá”-sok. (Korniss, Bálint, Anna Margit...)

3. A fény, mint anyagi médium: Otto Piene, Heinz Mack, a Zero. Csendes forradalom. Angol szobrászat a hatvanas években (Természtől a technikáig) Régi és új Szentendre (Barcsay, Korniss, Bálint, Deim, Ország Lili). Magányos életművek (Román György, Tóth Menyhért, Veszelszky Béla). Kondor Béla és a magyar grafika új arcai.

4. A „Pop” művészete. A Nouveau Réalisme. A Fluxus a nem „akart” művészet. A kinetika és az „op” art. A „minimal” művészet (Minimal Art). A minimal art wittgensteini vonalai. A „táj művészete” (Land Art). A szürnaturalizmus, a Zuglói Kör és a gesztusfestészet. (Csernus, Lakner, Molnár Sándor, Bak, Nádler, Attalay, Hencze, Tót Endre, Keserü Ilona).

5. A performansz művészete. Művészet az élet egységében. John Cage. Az „új performance”. Happeningek. A neoavantgárd jelentkezése. Az Iparterv-Kiállítások. A geometrikus – minimalista vonulat és a pop-art impulzusok.

6. Judson táncszínház. A performance művészei. Joseph Beuys. Vito Accionci - a kockázat, mint a test tudata. A Szürenon. A Balatonboglári Kápolna Alkotó Csoportja. Kinetikus művészet, akció, happening.

7. Kelet európai közjáték. A lengyel új-avantgárd. Tadeusz Kantor. Az „új művészet” példái Csehszlovákiában-Stembera. Figuratív tendenciák a hetvenes években. Magyar hiperrealizmus (Lakner, Méhes, Kocsis, Kéri Á., Jovánovics, Schaár, Melocco). A Kondor utáni grafika.

8. Idézőjelben, „népi” tradíció, pop, objet trouvé, neodada... (Samu Géza, Bukta Imre, a Szentendrei Vajda Lajos Stúdió). Fotóhasználat és akcióművészet (Baranyay, Jovánovics, Hajas Tibor, Erdély Miklós).

9. Geometrikus és emblemikus irányok a hetvenes években. (Fajó, Gáyor, Maurer, Mengyán, Csiky T., Bak, Deim, Keserü, Korniss...). A Pécsi Műhely.

10. „A mű = az elképzelés dokumentációja” – konceptuális művészet. (Tót Endre, Pinczehelyi, Erdély) Objekt, akció, environment. Hermann Nitsch prinzenorfi anyagmágiája.

11. Az olasz transzavantgard. A nyolcvanas évek posztmodern fordulata. Új szenzibilitás, radikális eklektika. Egyéni mitológiák (El Kazovszkij, Szirtes János). Posztkonceptuális tendenciák.

12. A hiperrealizmus „új hulláma”. Alkotó társulások az avantgárd paródia jegyében. (Méhes-Vető, Böröcz-Révész, Hejtes Szomlyazók, A. E. Bizottság.)

13. Dekonstrakció az építészetben és a képzőművészetben (Bachman Gábor, Rajk László, Szalay Tibor, F. Kovács Attila, Megyik János)

14. Installációk, Objektek, szoborművek, „határesetek” és multimediális összművészet. Dobozok és virtuális terek.

Kötelező irodalom:

- Aknai Tamás: Egyetemes művészettörténet 1945-80-ig. Dialog Campus Kiadó, Budapest-Pécs, 2001., illetve a kötetben megtalálható bibliográfia.
- András Gábor-Pataki Gábor-Szűts György-Zwickl András: Magyar képzőművészet a 20. században. Budapest, 1999.
- Kovalovszky Márta: Don Giovanni, Kalandozás a magyar művészet félmúltjában. Budapest, 1998.
- A második nyilvánosság. XX. századi magyar művészet (összeállította Hans Knoll) Budapest, 2002.

Ajánlott irodalom:

- Hegyi Lóránd: Utak az avantgárdból. Pécs, é.n. 1989.
- Hatvanas évek, a Magyar Nemzeti Galéria kiállításának katalógusa. Budapest, 1991.
- György Péter-Pataki Gábor: Az Európai Iskola, Budapest, 1990.
- Sárkány József-Várkonyi György: Modern Magyar Képtár 1955-2001. Pécs, 2002.

Tantárgyfelelős: Aknai Tamás

A tantárgy oktatói: Aknai Tamás, Mester Tibor

A tantárgy neve: **1.5. ÁLTALÁNOS ÉS MAGYAR ZENETÖRTÉNET, NÉPZENE 1-3.**

Teljesítés menete: egy szemeszterben több óraszám is felvehető.				
Kredit: 2	Félév: 3	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
A. általános zenetörténet				
<p>A tantárgy célja</p> <ul style="list-style-type: none"> - a zene keletkezésének kérdéseitől századunk zenei irányzataiig átfogó képet adni a zene funkciójáról, társadalmi környezetéről, használatáról illetve előadási praxisáról főként az európai zene tanulmányozásával, de kitekintést adva más kultúrák jellegzetességeire is, - stílustörténeti összefüggésrendszerbe állítani, illetve kiegészíteni a hallgatók magukkal hozott zeneirodalmi ismeretanyagát, bázist teremteni zenei világképük önállóan is folytatható tágításához és árnyalásához, - legalább alapszintű terminológia és a hozzáférhető irodalom szakszerű használatának igényével fellépni az egyes stílusok, stílusrétegek, illetve szerzők és művek megközelítésénél, - analitikus és kritikai elemek illetve szempontok tudatos érvényesítésére szoktatni a hallgatókat a zenével való találkozásaikkor, megfoghatóvá, leírhatóvá téve adott zenei élmény mibenlétét. <p>A tantárgy a világ népzene történetét is felöleli.</p>				
Kötelező irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> • Karl H. Wörner: A zene története. Vivace zenei antikvárium, 2007. • Kárpáti János: Kelet zenéje. Zeneműkiadó, 1981 • Gülke, Peter: Szerzetesek, polgárok, trubadúrok – A középkor zenéje. Zeneműkiadó, 1979 • Brown, Howard Meyer: A reneszánsz zenéje. Zeneműkiadó, 1980 • Palisca, Claude: Barokk zene. Zeneműkiadó, 1976 • Harnoncourt, Nicolaus: Beszédszerű zene. EMB, 1988 • Salzman, Eric: A huszadik század zenéje. Zeneműkiadó, 1979 • Dobszay László: Magyar Zenetörténet (Gondolat, 1984) 				
A tantárgy leírása (annotáció):				
B. Magyar zenetörténet				
<p>Magyarország zenetörténete a honfoglalástól a XX. századig, különös tekintettel a XX. századi magyar zeneszerzőkre. A zenekultúra kialakulásának, művelésének, fejlesztésének sajátos feltételrendszere hazánk történelmi körülményei között. A történeti folyamatok áttekintésében kiemelkedő fontosságú időszakok: az egyházi zenei műveltség megteremtése az Árpád-korban, a török hódoltság és a reformáció hatása a magyar zeneéletre, a zenei újjáépítés a XVIII. században, a verbunkos és a nemzeti zene megteremtésének ügye, felzárkózás az európai magaskultúrához a XIX-XX. század fordulóján.</p> <p>Az elektronikus zenei médiaművész hallgatók a tantárgyat a XX. századi magyar zeneszerzőkre koncentrálnak teljesítik.</p>				

<p>Szakirodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vargyas Lajos, <i>A magyarság népzeneje</i>, Budapest: Planétás Kiadó, 2000. • Breuer János, <i>Negyven év magyar zenekultúrája</i>, Budapest: Zeneműkiadó, 1985. • Frideczky Frigyes, <i>Magyar zeneszerzők</i>, Budapest: Athenaeum 2000, 2000 • Kroó György, <i>A magyar zeneszerzés 30 éve</i>, Budapest: Zeneműkiadó, 1975 • Szabolcsi Bence: <i>A magyar zenetörténet kézikönyve – Bp.: Zeneműkiadó, 1979</i> • Szabolcsi Bence: <i>A magyar zene évszázadai I., Tanulmányok a középkortól a XVII. Századig – Bp.: Zeneműkiadó, 1959</i> • Szabolcsi Bence: <i>A magyar zene évszázadai II., XVIII-XIX. Század – Bp.: Zeneműkiadó, 1961</i>
<p>Tantárgyfelelős: Aknai Tamás</p>
<p>A tantárgy oktatói: Gönczy László, dr. Fehér Anikó</p>

A tantárgy neve: 1.6. MŰISMERET (HANGVERSENYTAPASZTALAT) 1-6.				
Kredit: 1	Félév: 6	Heti óraszám: 1	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
<p>A tantárgy leírása (annotáció):</p> <p>Különbféle szakirányú zenei események látogatása biztosítja, hogy a hallgatók repertoárismerete gyarapodjon, és hogy megismerkedjenek különböző alkotói és előadói módszerekkel. A tapasztalatookról esszék, kritikák formájában számolnak be.</p>				
<p>Szakirodalom:</p> <p>A tárgy természeténél fogva ajánlott irodalom nem jelölhető meg; a hallgatók tájékozódását az előadott művek leírásai, partitúrái segítik.</p>				
<p>Tantárgyfelelős: Vidovszky László</p>				
<p>A tantárgy oktatói: Vidovszky László, Szigetvári Andrea</p>				

A TANTÁRGY NEVE: 1.7. AKUSZTIKA				
Kredit: 4	Félév: 1	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
<p><i>A hang fizikája</i></p> <p>A rezgő test. Szilárd, folyékony és légnemű hangforrások. A szilárd test rezgései. A hangszerek tipikus hangforrásai: húrok, légoszlopok, membránok. A húr rezgései. A levegőoszlop rezgései. Rezgő membránok. ~ A közvetítő közeg. A hullámmozgás. A harmonikus rezgésről. A h. rezgés jellemzői. ~ A hullám terjedése. A hang terjedése. A hangszerek tipikus hangforrásai. A húr rezgései. A légoszlop rezgései. Félig zárt síp rezgései. Rezgő membránok. ~ A hallható hangok tartománya az egyes élőlényeknél. Az infra- és ultrahangok. A periodikus rezgések tulajdonságai. A harmonikus rezgések. A frekvencia. A hangköz. Rezgések szuperpozíciói. Az összetett rezgések és szerepük a zenei gyakorlatban. Az összetett rezgések alapesetei. Azonos frekvenciájú rezgések viszonya. Egymáshoz közeli frekvenciájú rezgések viszonya. A hanglebegés. ~ A felhangsor, Rezonancia. ~ Hangteljesítmény, hangintenzitás. A hangteljesítmény fizikai mérése. A hangnyomás. Az emberi fül dinamikatartománya. A hallás- és fájdalomküszöb. . A hangnyomás mérése. A decibel skála. A decibel-skála használata. Abszolút és relatív nyomáskülönbségek. A hang teljesítménye. A hang terjedése. A hang terjedési sebessége. Hangterjedés és energiaveszteség. A Doppler-effektus.</p> <p><i>Az emberi hallás.</i></p> <p>A hallás szervei. A fül felépítése. A külső fül. A középfül. A hallócsontok. A belső fül. Az emberi fül érzékenysége. A fül védelmi rendszere. A hangosság. A phon-skála. Egyenlő hangosság szintek. A hangmagasság észlelésének kérdései. A hangmagasság érzékelésének változásai a hangtartományban. A relatív különbségi küszöb. A hangmagasság érzékelése és az időtartam. A hangmagasság érzékelése és a dinamika. A hangmagasság érzékelése és a hangszín. A hangosság észlelése. ~ A zenei hallás sajátosságai. A hangmagasság érzékelésének esetei. Relatív hallás, abszolút hallás. . A fül analitikus képességei. . A különbségi hang. ~ Az emberi hang. A hangképző szervek. A gége. A hangszalagok. A hangszalagok működése. A lélegzés. ~ Az emberi beszéd hangjai. A formánsok. A magyar beszédhangok.</p> <p><i>Hangszerek akusztikája.</i></p> <p>A hangmagassággal szemben elvárt követelmények. A hangszínnel szemben támasztott követelmények. A hangszerek felosztása. A zenekar hangszerei. Ajaksípok. Nyelvsípok. A fuvola. Az oboa. A klarinét. A fagott. A kürt. A trombita. A harsona. Az üstdob. A húros hangszerek tulajdonságai. A hegedű. A brácsa. A cselló. A nagybőgő. Az orgona. A zongora. A modern zenekar ütőhangszerei. A zenekar hangszerei. A zenekar elhelyezése. A klasszikus zenekar hangszerei. A romantikus zenekar hangszerei. A XX. századi zenekar hangszerei.</p> <p><i>Elektroakusztikai alapismeretek.</i></p>				

Jelentősége a híradástechnikában, a rádiózásban, a szórakoztató elektronikában, az elektroakusztikus zenei gyakorlatban. Elektromos rezgőkörök. Hanggenerátorok. A leghasználatosabb generátorfajták. Hanggenerátorok fajtái. Korai analóg szintetizátorok. A burkológörbe. Hangszintetizálási eljárások. ~ A mikrofon. A dinamikus mikrofon. A kondenzátor mikrofon. Mikrofonok karakterisztikája. ~ Az erősítő. A hangszóró. ~ Sztereofónia. Kvadrofónia. Analóg hangrögzítés. Digitális hangrögzítés. High-end audio. Hangtömörítési eljárások.

Akusztika a térben.

Klasszikus görög színház. Római színházak. Zárt terek akusztikai jellemzői. Templomok akusztikája. Hangversenytermek. Klasszikus hangversenytermek. Modern hangversenytermek. Süket szoba.

Kötelező irodalom:

- Takács Ferenc: Hangstúdiótechnika. Műegyetemi Kiadó, 2004 (55070)
- Tarnóczy Tamás: Zenei Akusztika. Zeneműkiadó, 1982.
- Valkó Iván Péter: Az elektroakusztika alapjai. Akadémiai kiadó, 1963.
- BME Híradástechnikai Tanszék: Híradástechnika jegyzet, Műegyetemi kiadó.

Tantárgyfelelős: Vidovszky László

A tantárgy oktatói: Vidovszky László, dr. Wersényi György

2. ÁLTALÁNOS SZAKMAI ISMERETEK ÉS KÉSZSÉGEK

A tantárgy neve: 2.1. ZENEELMÉLET 1-3.				
Kredit: 2	Félév: 3	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
<p>1. A hang fogalma. A hangköz fogalma. Hangközök, hangsorok. Hangolási rendszerek. Mikrotonalitás.</p> <p>2. Hangzatok, akkordok. Konzonanciák és disszonanciák. A funkciós zene szabályszerűségei.</p> <p>3. Polifonia. Többszólamú mozgások. Ellenpont. Tükrözések. Imitációs szerkezetek.</p> <p>4. A ritmus fogalma. Rövid és hosszú. Az időmértékes verselés. Szimmetrikus és aszimmetrikus ritmusok. Ritmusperiódusok. A klasszikus zene jellemző ritmikai helyzetei. A XX. század ritmusfelfogása. Európán kívüli zenekultúrák ritmikája. <i>Giusto</i> és <i>rubato</i> kapcsolata.</p> <p>5. A metrum. fogalma. A klasszikus ütemfelfogás szerepe. Metrikus és ametrikus szerkezetek.</p> <p>6. A formszerkezet. A kontraszt. Zárt és nyitott formák. Szimmetrikus és aszimmetrikus zenei szerkezetek. A legjellemzőbb klasszikus zenei formák szerkezeti áttekintése és összehasonlító vizsgálata.</p>				
Kötelező irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Frank Oszkár: Zeneelmélet I-III. Nemzeti Tankönyvkiadó ▪ Frank Oszkár: Hangzó zeneelmélet, Rózsavölgyi és Társa ▪ Kostka, Stefan és Payne, Dorothy: Tonal Harmony, McGrawHill 				
Tantárgyfelelős: Vidovszky László				
A tantárgy oktatói: Vidovszky László, Keresztes Nóra				

A tantárgy neve: 2.2. HALLÁSFEJLESZTÉS (SPECIÁLIS SZOLFÉZS) 1-4.				
Kredit: 2	Félév: 6	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x

A tantárgy leírása (annotáció):

A tárgy feladata a zenei hallás és memória fejlesztése, alkalmazkodva a megváltozott zenehallgatási és alkotói szokásokhoz mind az instrumentális mind pedig az elektronikus zene területén. A hangmagasság- és ritmusviszonyok felismerésén túl hangsúlyos szerep jut a hangszíndimenziókat formáló paraméterek elsajátításának is.

A hangtechnikai eszközök és a számítógépek megjelenésével új elektronikus és digitális hangszerek terjedtek el századunkban, melyek használata a hangszín szerepét teljesen megváltoztatta. Mind a hangfelvételek analitikus hallgatásához, mind pedig az elektroakusztikus és instrumentális szintézist alkalmazó zeneművek létrehozásához, értéséhez és előadásához alapvető érzékenység szükséges a különféle hangszínek iránt.

A tantárgy célja, hogy a XX-XXI. századi zenehallgatási és előállítási körülményeket figyelembe véve segítse a hallgatókat az elektroakusztikus hangvisszaadás valamennyi területének megítélésében, valamint hogy fejlessze a hangszínek, hangminőségek iránti érzékenységet és a hangszínmemóriát.

Tematika:

A hang fizikai tulajdonságai és az érzékelt hangminőségek közötti összefüggések tárgylása. A hangszínek különféle paraméterváltozásainak következtében létrejövő hangszínmódosulások felismerése, kategorizálása.

A gyakoroltatandó területek:

- a hangzások tulajdonságait leíró szókinccstár kialakítása
- hangmagasságok hozzárendelése frekvenciaértékekhez
- hangmagasságviszonylatok megkülönböztetése
- időbeli viszonylatok megkülönböztetése
- hangosságérzetek hozzárendelése amplitudóértékekhez
- alapvető hullámformák (szinusz, zaj, háromszög, négyszög) megkülönböztetése
- a hang spektrumának szűrése,
- amplitudó-burkológörbe egyes fázisainak alakja és időtartama,
- térbeli lokalizáció: jobb-bal oldal, a tér mérete
- hangszintézis-paraméterváltozások

Szakirodalom:

- Denis Smalley: Spectromorphology: explaining sound-shapes
- Denis Smalley: The Listening Imagination: Listening in the Electroacoustic Era
- Wessel, David: Timbre Space as a Musical Control Structure
- Risset, Jean-Claude - Wessel, David: Exploration of Timbre by Analysis and Synthesis

Tantárgyfelelős: Szigetvári Andrea

A tantárgy oktatói: Szigetvári Andrea

A tantárgy neve: 2.3. ZENEI INFORMATIKA ÉS MÉDIA ISMERETEK 1-6.				
Teljesítés menete: egy szemeszterben több óraszám is felvehető.				
Kredit: 4	Félév: 6	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
<p>A tantárgy informatikai alapozás után részletes áttekintést ad az elektronikus médiumok alábbi területein: zenei informatika, számítógépes grafika és 3D számítógépes grafika és animáció, digitális fotográfia, hálózati kommunikáció</p> <p>Témakörök:</p> <p>1: (számítástudomány és hálózati kommunikáció) az adat és információ fogalmi, reprezentációja, adatbázisok, információ és tudás viszonya. információgyűjtés és feldolgozás, logikai eljárások, döntési eljárások optimalizálása, kockázatok felmérése, programozói ismeretek. a rendezett információ biztonságos kezelési technikái, adatbányászat. a hálózati kommunikáció alapjai (protokollok, szerver szolgáltatások működése). A hipertext és a multimédia fogalma, a World Wide Web. A HTML nyelv alapjai, a tag-ek. A szöveg formázása HTML parancsok segítségével, kép és táblázat beillesztése. Az URL, linkek készítése. web2 alkalmazások.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Cawsey, Alison: IT - Mesterséges Intelligencia – Alapismeretek. Panem, Budapest, 2004. ▪ Han, Jiawei – Micheline, Kamber: Adatbányászat - Konceptiók és technikák. Panem, Budapest, 2004. ▪ Raffai Mária: Információrendszer-fejlesztés. Novodat Kiadó, Győr, 1999. ▪ Young, Michael J.: XML Lépésről lépésre. Szak Kiadó, Budapest, 2002. ▪ Ullman, Jeffrey D - Widom, Jennifer: Adatbázisrendszerek. Panem, Budapest, 1998. <p>2: (zenei informatika) Alapvető informatikai fogalmak, az elektronikus zenei terminológia áttekintése; multimédia szoftverek használata; hangstúdió hangeszközei, többsávú digitális hangrögzítés és -szerkesztés, élő hangrögzítés, térhangfelvétel, hangosítás, élő közvetítés</p> <p>3: (zenei informatika) Mesterelés, hibajavítás, analóg, digitális rádiótechnika, interaktív multimédia rendszerek programozása MaxMSP programozói környezet segítségével, MIDI / OSC ismeretek</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Holzinger, Andreas: A multimédia alapjai ▪ Peter Cope: A digitális világ - Kalauz a digitális média megértéséhez és felhasználásához ▪ Jákó Péter: Digitális hangtechnika ▪ Lehrman, Paul D.: MIDI for the Professional, New York, Amsco, 1993 ▪ Sík Zoltán, MIDI alapozás, Budapest, Pixel, 1992 				

4: (számítógépes grafika) Képdigitalizálás, szkennelés fajtái, optimalizált szkennelés; a digitális képfeldolgozás elmélete, bittérképes és vektorgrafikus számítógépes képfeldolgozás., alapfogalmak, hardware és software szabványok, működési elvek, Digitális képfeldolgozás alap lépései; Munka a képekkel (méretezés, vágás, átalakítás) Speciális funkciók (rétegek, maszkok) Fotómanipulálás (fotókorrekció - kontraszt, szín, képhibák, szűrők). Munkafolyamatok automatizálása. Képek publikálása, digitális képek végfelhasználói optimalizálása, nyomtatott és elektronikus publikálás.

- Káldos János: Az informatika alapjai, Kossuth Könyvkiadó, Bp. 2003.
- Bárány Márta: Operációs rendszerek és fájlkezelés, Kossuth Könyvkiadó, Bp. 1999.
- Miklósi Viktor: Word 97 I - II. kötet Cesare & Cserkő BT., 1999.
- Csányi Lajos: Multimédia PC-s környezetben, Lsi Omak Alapítvány, 2000.
- Tóth Dezső: Multimédia mikroszámítógépe környezetben, INOK Kft. , 2003.
- Novák, Jan: Digitális technika. Fotó, videó. Bp. Cser, 2001.
- Jakab Zsolt: Adobe Photoshop 6. ComputerBooks, 2003.

5: (3D számítógépes grafika) A számítógépes 3 dimenziós grafika alapismeretei. Számítógépes tér és objektumok létrehozásának és felépülésének elmélete. 3 dimenziós tervező és szerkesztő programok általános ismerete. Gyakorlatban a 3d Studio Max program kezelésének elsajátítása. Számítógépes 3d műveletek: objektumok létrehozásának, módosításának lehetőségei, kiinduló formák és eljárások. Az erőforrások és hatékony kihasználásuk, optimális munka a programmal.

- 3D Studio Max, Aurum DTP Stúdió
- 3ds max 7 - Alapvető technikák, Kiskapu Kft., 2006
- 3ds max 7 biblia I-II. Kiskapu Kft., 2006

6: (digitális fotográfia) A digitális felvétel készítési és képkezelési technikai ismeretek megszerzése útján egy önálló képalakítási képesség elsajátítása a cél, melynek segítségével az elkészült munkák a korszerű médiumokban jelenhetnek meg. A ma használatos digitális technikák lehetőségeinek - fényerő, érzékenység, záridő – alkalmazása konkrét feladatokon és felhasználásuk további képformálási megoldásokban. A hallgatók megismerkednek a felvételezési módok, a világítástechnika, a digitális stúdiómunka és a digitális képszerkesztés lehetőségeivel.

- Flusser, V.: A fotográfia filozófiája. Balassi Kiadó, Bp. 1997.
- Pál Endre: Fotótechnika. Műszaki Könyvkiadó, Bp. 1999.
- Sefcsik Jenő: Fotóiskola. Műszaki Könyvkiadó, Bp. 2002.
- Baán András: A fotográfózásról. Szemelvények a fotográfia történetéből. Gondolat Kiadó, Bp. 1989.
- Kincses Károly: Hogyan ne bánjunk el régi fényképeinkkel? Magyar Fotográfiai Múzeum, Kecskemét, 2000.

Kötelező irodalom:

(az egyes fejezeteknél részletezve)

Tantárgyfelelős: Gocsál Ákos

A tantárgy oktatói: Ács Péter, Fodor Pál, Odrobina Tamás, Kovács Balázs

A tantárgy neve: **2.4. PSZICHOAKUSZTIKA 1-2.**

Tanulmányi előfeltétel: 1.7.

Kredit: 2	Félév: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás x Szeminárium Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium x Gyakorlati jegy
---------------------	--------------------	---------------------------	---	--

A tantárgy leírása (annotáció):

A hallás alapvető folyamatai. Hanghullámok (hangerő, rezgésszám, hangerő). Zajok (fehér, rózsaszín, szürke). Tiszta és komplex hangok, összetett hangok frekvenciakomponensei. Alaphang, felharmonikusok. A fül és a hallórendszer; a hanginger kódolása. A hallás elméletei. Hallópálya, hallóközpontok. A szubjektív hang, a hangosság észlelése. Hallási küszöbök. Egyenlő hangosságú szintek. Frekvenciaszelektivitás, maszkolási effektusok, kritikus sávok. Hangmagaság, tiszta hangok hangmagassága, komplex hangok hangmagassága. A hangszín.

Hanglokalizáció, monaurális lokalizáció. Binaurális hanglokalizáció. Interaurális hangerő- és idői különbségek; a binaurális lokalizáció duplexelmélete. Binaurális felfedés. Hallási mintázatok, hallási szintér. Hallási láncok szerveződése.

A beszéd észlelése, beszédhangok kategoriális észlelése. Bottom-up vs. top-down feldolgozási irányok a beszédészlelésben.

A zene észlelése. A ritmus. Zenei hangmagasság. A dallam, a zene tonális szerveződése. Abszolút és relatív hallás.

Hallási illúziók.

Kulcsszavak: a hanginger jellemzői, a hallás elméletei, hallási küszöbök, maszkolás; lokalizáció. Beszédészlelés. A zenei hang, dallam.

<p>Kötelező irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hombolygó Ferenc: Hallás. In. Csépe V. – Győri M. – Ragó A. 2007. Általános pszichológia I. Észlelés és figyelem. Budapest: Osiris, 235-413. old. • Sekuler, R. – Blake, R. 2000. Észlelés. Budapest: Osiris, 10. fejezet: Hallás, 361-413. old. <p>Ajánlott irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Howard, D.M.- Angus, J.A.S. 2006. Acoustics and psychoacoustics. Amsterdam:Elsevier • Moore, B.C.J. 1995. Hearing. New York: Academic Press
<p>Tantárgyfelelős: Dr. habil. Révész György Ph.D</p>
<p>A tantárgy oktatói: Dr. habil. Révész György Ph.D, dr. Wersényi György</p>

A tantárgy neve: 2.5. PARTITÚRAOLVASÁS, ELEKTRONIKUS ZENEI LEJEGYZÉS 1-2.				
Kredit: 2	Félév: 2	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
<p>A tantárgy leírása (annotáció):</p> <p>A notáció szerepe a különböző zenekultúrákban. Az európai notáció kialakulása. A neumák. A metrikus zene notációja. A tabulatúrák. Klasszikus notáció. A notáció hatása a zenei eljárásokra (a zenei szerkezet vizualizálása és annak következményei). Művek különböző lejegyzési módjainak összehasonlító vizsgálata. Előadási jelek, ornamensek. Modern notációs megoldások. Grafikus notáció. Gesztus és notáció. Számítógépes kottaszerkesztés. Elektroakusztikus művek lejegyzése. Zenei folyamatok számítógépes vizualizálása.</p>				
<p>Kötelező irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cage, John: Notations • MAX/MSP/Jitter Manual • Pongrácz Zoltán: Mai zene mai hangjegyírás. Budapest, 1971, Zeneműkiadó • Read, Gardner : Music Notation. Crescendo Book • Sibelius Reference Guide • Stockhausen, Karlheinz: Studie II., Universal Edition • Stockhausen, Karlheinz: Telemusik. Universal Edition 				
<p>Tantárgyfelelős: Vidovszky László</p>				
<p>A tantárgy oktatói: Vidovszky László</p>				

A tantárgy neve: 2.6. ELŐADÓI GYAKORLAT (HANGSZERES JÁTÉK, IMPROVIZÁCIÓ, KAMARAZENE, KORTÁRS ZENEI GYAKORLAT)				
Tanulmányi előfeltétel: 3.1. (2 félév)				
Kredit: 4	Félév: 1	Heti óraszám: 1	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
<p>Csoportos felkészülés egy, közösen létrehozott improvizatív zenei darab bemutatására. A felkészülés egyben kísérlet elektronikus és akusztikus hangszerek egymásrahatásának megteremtésére, egyben lehetőség az előadásnak mint koncertnek megtapasztalására, a színpadi gyakorlati megszerzésére. A munka során fejlődik a kreativitási készség, az egymásra való figyelés, az önkontroll. A darabok létrehozásában nem szabunk technikai és műfaji határt.</p>				
Kötelező irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> • Sáy László, Kreatív zenei gyakorlatok, Pécs, Jelenkor, 1999 • Nikolaus Harnoncourt, Zene mint párbeszéd, ford.: Dolinszky Miklós, Budapest, Európa 2002 • Yehudi Menuhin, Az ember zenéje, ford.: Dávid Gábor, Budapest, Zeneműkiadó, 1981 				
Tantárgyfelelős: Vas Bence				
A tantárgy oktatói: Vas Bence, Baracska Zlatko				

A tantárgy neve: 2.7. DIPLOMAMUNKA				
Tanulmányi előfeltétel: 2.6				
Kredit: 6	Félév:	Heti óraszám:	Óratípus: Előadás Szeminárium Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy
A tantárgy leírása (annotáció): A diplomamunka felkészülés a záróvizsga részét képező nyilvános bemutatóra, amelynek előadásában, illetőleg előkészítésében való aktív részvételével a jelölt bizonyítja, hogy a végzettsége szintjének megfelelően önálló művészi alkotásra, illetőleg előadóművészi tevékenységre képes. A bemutató keretében a hallgató különböző elektronikus médiumokon komponált vagy improvizatív művet prezentál, mely eszközhasználatában és koncepciójában bizonyítja szakmai ismereteit. A diplomamunka vezetője lehet a szakirány bármely oktatója.				

3. DIFFERENCIÁLT SZAKMAI ISMERETEK

A tantárgy neve: 3.1. SZÁMÍTÓGÉPES ZENEI REALIZÁCIÓ 1-6.				
Kredit: 4	Félév: 6	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
<p>A tantárgy végigvonul a tanulmányok 3 évén.</p> <p>A kurzuson a hallgatók önálló számítógépes zenei projekteket valósítanak meg egyéni érdeklődésüknek megfelelően. Számítógépes zenei projekt lehet szalagzene, interaktív kompozíció, számítógépes zenei installáció, audiovizuális mű, zenei szoftver, stb. A diákok munkájukhoz egyéni konzultációkon kapnak útmutatást, gyakorlati segítséget. Meghatározott időközönként szemináriumi keretek között egymásnak is demonstrációt tartanak eredményeikről.</p> <p>A tantárgy keretein belül a hallgatók közvetlenül vagy közvetett módon használják fel a többi tantárgy által nyújtott információkat, és kreatív módon adhatnak számot tudásukról. Ebben a tárgyban összegződnek ismereteik, az itt készített munkák az elsajátított tananyagon kívül tükrözik a hallgatók egyéni, művészi kreativitását is.</p>				
Szakirodalom:				
<p>Az elektroakusztikus és számítógépes zenei irodalom mintaértékű, a hallgató saját alkotótevékenységét illető kérdésekkel kapcsolatos kompozíciói, számítógépes zenei szoftverek kézikönyvei:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ProTools manual ▪ AudioSculpt manual ▪ Open Music manula ▪ MAX/MSP/Jitter manual ▪ Boulanger, Richard: The Csound Book MIT Press ▪ The Csound Catalog with Audio CD-ROM ▪ SuperCollider manual ▪ Computer Music Current CD sorozat 				
Tantárgyfelelős: Vidovszky László				
A tantárgy oktatói: Vidovszky László, Szigetvári Andrea, Bolcsó Bálint				

A tantárgy neve: 3.2. ELEKTRONIKUS ÉS SZÁMÍTÓGÉPES ZENESZERZŐI TECHNIKÁK 1-4.				
Kredit: 4	Félév: 4	Heti óraszám: 4	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció): Hanganyagok szerkesztése. Montázsok. Elektronikus hangmanipulációk. Algoritmikus komponálás. Számítógépes analízis. Zeneszerző programok. Kép és hang kapcsolata. Audio és videoanyagok kapcsolatai. Elektroakusztikus improvizációk. Etüdök szerkesztése szabadon választott, tetszőleges eszközökkel (hangszeres és/vagy elektroakusztikus). Klasszikus formai szerkezetek imitációi: ritmusperiódusok szerkesztése. Standard formai szerkezetek, dallami periódusok, dallamok szabad harmonizálása, klasszikus zenei szerkezetek kiegészítése (pl. egyszerűbb kadenciák készítése), átiratok készítése saját hangszerre, egyszerű stílus tanulmányok; önálló ill. csoportos improvizációk, kortárs zenei előadói feladatok, helyzetek gyakorlása, konkrét zenei gyakorlatok				
Kötelező irodalom: <ul style="list-style-type: none">• Boulanger, Richard: The Csound Book MIT Press• The Csound Catalog with Audio CD-ROM• THE OM COMPOSER'S BOOK - Vol. 1-2 / Ircam - 2006-08• Charles Dodge: Computer Music• Trevor Wishart: On Sonic Art• Alvin Lucier: Chambers				
Tantárgyfelelős: Vidovszky László				
A tantárgy oktatói: Vidovszky László, Horváth Balázs, Bolesó Bálint				

A tantárgy neve: 3.3. ELEKTRONIKUS ZENEI STÍLUSGYAKORLATOK 1-6.				
Kredit: 2	Félév: 6	Heti óraszám: 1	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
<p>A tantárgy végigvonul a tanulmányok során. Célja, hogy az elektronikus zene elméleti, technikai ismereteit a hallgatók elsősorban realizációs és kompozíciós munka során sajátítsák el. A stílus és a technika elsajátítása a példaként szolgáló szerzők műveinek realizálására és elemzésére alapján történik modell-kompozíciók kiegészítésével, a minták utánzásával, önálló stílusgyakorlatok komponálásával.</p> <p><i>Tárgykörök:</i> Konkrét zene (Pierre Schaeffer, Pierre Henry), az '50-es évek német elektronikus zenéje (Karlheinz Stockhausen, Ligeti György), minimál zene (Steve Reich), élő elektronika akusztikus terek mint hangszerek (Alvin Lucier), szintézis-reszintézis, interaktív zene, elektronikus zenei installációk, akusztikus zene, sokcsatornás előadás, stochasztikus zene, zenei algoritmusok</p>				
Szakirodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> • Charles Dodge: Computer Music • Trevor Wishart: On Sonic Art • Thomas Licata: Electroacoustic Music: Analytical Perspectives • Peter Manning: Electronic and Computer Music • Pierre Schaeffer: Traité d'objets sonore • Karlheinz Stockhausen: Studie II. - realizációs partitúra • Karlheinz Stockhausen: Kontakte - realizációs partitúra • Xenakis: Formalized Music 				
Tantárgyfelelős: Szigetvári Andrea				
A tantárgy oktatói: Szigetvári Andrea, Baracska Zlatko, Kovács Balázs				

A tantárgy neve: 3.4. HANGSZINTÉZIS ÉS -ANALÍZIS 1-2.				
Kredit: 3	Félév: 2	Heti óraszám: 3	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
<p>Hanganalízis- és szintézis módszerek Az elektroakusztikus és digitális hangkeltő eszközök működésének megértéséhez nélkülözhetetlen az alapvető hanganalízis és -szintézis módszerek ismerete. A két terület egymással összefüggésben történő tárgyalása nagyban hozzájárul, hogy a hallgatók képesek legyenek mélyebb betekintést nyerni a hangzásjelenségek természetébe, amely elengedhetetlen feltétele a hangszínek tudatos manipulálásának.</p> <p>Tárgykörök: A hanganalízis és szintézis elméleti alapjai. Fourier-analízis. Hanganalizáló eszközök. Korszerű digitális analízis. A hangszintézis története. Analóg hangszintézis. Szintetizátorok, szintetizátor-építési elvek (blokkdiagramok). Hangszintézis és -átalakítás technikák (a hullámforma ismétlése; additív és szubtraktív szintézis; FOF-szintézis; FM-szintézis; analízis-reszintézis ; fizikai modellezés) Szintetizáló programnyelvek (pl. CSound, MAX/MSP, SuperCollider). Hanganalízis, -szintézis programok.</p>				
Kötelező irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> • Dodge C.: Computer Music, Schirmer Books, 1985 (Ch3: Synthesis Fundamentals) • Richard Boulanger: The CSound Book • Curtis Roads: Computer Music Tutorial • Chowning J., Bristow D.: FM Theory & Applications • Jafee, D.: Spectrum Analysis Tutorial • Moorer, J.: Signal processing Aspects of Computer Music - A Survey, CMJ 1977 • Moorer-Grey-Snell: Lexicon of Analyzed Tones I-II-III. • Risset, J.-C.: Exploration of Timbre by Analysis and Synthesis, The Psychology of Music 1982 				
Tantárgyfelelős: Szigetvári Andrea				
A tantárgy oktatói: Szigetvári Andrea				

A tantárgy neve: 3.5. ELEKTRONIKUS ÉS KORTÁRS ZENEI STÍLUS- ÉS REPERTOÁRISMERET, KUTATÁS 1-6.				
Kredit: 2	Félév: 6	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
<p>A tárgy célja, hogy a hallgatók minél szélesebb stílus- és repertoárismerettel rendelkezzenek a kortárs és elektronikus zene területén különös tekintettel azokra az irányzatokra, amelyek a hagyományostól eltérő módon kezelik a zenei dimenziókat. A tantárgy a XX. század eleji kísérletektől napjainkig tárgyalja a hangszeres és az elektroakusztikus zene újításait. A kiemelkedő alkotók mellett a legfontosabb zenei műhelyek történetét és eredményeit is vizsgáljuk. A tantárgy keretein belül a zenei analízis új módszerei is tárgyalásra kerülnek.</p> <p>A tantárgy a számítógépes zenei központok és oktatási intézmények feltérképezése által megismerteti a hallgatókat a kutatás, a szakfordítás és a publikálás módszereivel is.</p>				
Szakirodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> • Dodge, C.: Computer Music, Schirmer Books, 1985 - darableírások • Harvey, J.: In Quest of Spirit - Thoughts on Music, University of California Press 1999 • Schäffer, P.: La musique concrète, PUF, Paris 1967 • Schäffer, P.: Traité des objets musicaux, Seuil, Paris • Smalley, D.: The Analysis of Electronic Music: Introduction • Smalley, D.: Spectromorphology • Stockhausen, K. Studie II. in: Texte, Band 2. Verlag DuMont, Köln • Stockhausen, K. Gesang der Jünglinge: Analyse in: Texte, Band 2. Verlag DuMont, Köln • Vandenheede, J. Ritual Melodies - documentation • Wishart, T.: On Sonic Art, Harwood Academic Publishers 1998 				
Tantárgyfelelős: Szigetvári Andrea				
A tantárgy oktatói: Szigetvári Andrea, Horváth Balázs, Havasréti József				

4. SZABADON VÁLASZTHATÓ TÁRGYAK

A tantárgy neve: SZÍN- ÉS FÉNYTAN				
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció): Színtani alapismeretek elsajátítása. Az alább említett bibliográfia alapján megtartott előadások, ezekhez kapcsolódó gyakorlati feladatok teljesítése, valamint eredeti festmények elemzése az előadások során elsajátított színtani ismeretek birtokában.				
Feladatsor: <ol style="list-style-type: none">1. Színtani alapismeretek2. A látható sugárzó energia3. A színérzékelő mechanizmus4. Az alapszínek és a színkeverés5. A színmérés és a színrendszerek6. A gondolkodás szerepe a színlátásban és a színpreferencia7. Szín és funkció8. A szín és a világítás				
Szakirodalom: <ul style="list-style-type: none">• Dr. Nemesics Antal: Színdinamika. Színes környezet tervezése, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990.• Goethe, W.: Színtan, Corvina Kiadó, Budapest, 1983.• Arnheim, Rudolf: Az alkotó látás pszichológiája, Gondolat Kiadó, Budapest, 1984.• Kepes György: A látás nyelve, Gondolat Kiadó, Budapest, 1979.• Király Sándor: Általános színtan és látásemélet, Tankönyvkiadó, Budapest, 1989.				
Tantárgyfelelős: Somody Péter				
A tantárgy oktatói: Losonczy István				

A tantárgy neve: FONETIKA				
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás X Szeminárium Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium X Gyakorlati jegy
A tantárgy leírása (annotáció):				
<p>Az egy féléves évfolyam-főkollégium célja az, hogy a hallgató számára tisztázza a beszéd építőköveinek és ezek szerveződésének mikéntjét a beszélő és a hallgató, illetőleg ma már az ezeket helyettesíteni képes mesterséges beszélő és a beszédet mesterségesen felismerő rendszerek között kialakuló kommunikáció folyamatában. Ennek megfelelően a kurzus középpontjában a beszéd körfolyamata áll, amelyet az előadások a tudományos ismeretek aktuális szintjéről igyekeznek körüljárni a szűkre szabott órakeret adta lehetőségek között. Ahol a téma megkívánja, kitekintés történik a jelenségek filo– és ontogenetikus vonatkozásaira, felvillantva ezzel a történeti szemléletet, valamint rendellenes megnyilvánulásaira, helyet adva ekképpen a normától való eltérés egyik gyakori forrásának. A tematika sajátos interdiszciplinaritásával magyarázható, hogy a magyar szakosok számára kötelező kurzust – áthallgatással – élő és élettelen természettudományra szakosodott hallgatók, sőt papnövendékek is felveszik, így a hallgatóság létszáma évek óta 100 fölött van.</p>				
Kötelező irodalom:				
Kassai Ilona: Fonetika. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. (Bővített kiadás), 2005				
Tantárgyfelelős: Kassai Ilona				
A tantárgy oktatói: Kassai Ilona				

A tantárgy neve: VEZÉNYLÉSI (ÉNEKKARI/ZENEKARI) GYAKORLAT				
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
<p>A karvezetés alapelemeinek elsajátítása (helyes testtartás, kéztartás, ütősík, szükséges és fölösleges csukló és könyökmozgás, egyenletes tempó, ütemrajzok, ütéstípusok, dinamika stb.). Magasabb évfolyamokon megismerkedés a frazeálás eszközeivel, a különböző stílusok által megkívánt technikai eszközökkel a gregoriántól a kortárszenéig. Követelményszint: A fent említett elemek alkalmazása az európai – elsősorban egyházzenei</p>				

– kórusművészet bármely korszakából származó kórusművön a reneszánsztól napjaink zenéjéig. Tematikája a hallgató személyiségének függvényében – azt mind teljesebben kibontva – a szükséges variabilitással rendelkezik.

Tantárgyfelelős: Kamp Salamon

A tantárgy oktatói: Kamp Salamon

A tantárgy neve: ANALÓG FOTOGRÁFIA				
Kredit:	Félév:	Heti óraszám:	Óratípus:	Számonkérés:
2	1	2	Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Kollokvium Gyakorlati jegy x
<p>A tantárgy leírása (annotáció):</p> <p>Kreatív gyakorlatok kamera nélkül (fotogram, luminogram, kemogram stb.). Fekete-fehér fotó-laborálás. A camera obscura sajátosságai. Lyukkamera építése, használata. Alternatív megoldások (pl. cianotípiá). A kamerahasználat alapjai, az analóg technika gyakorlata. Kreatív gyakorlatok különféle kamerákkal (pl. gépállások / nézőpontok / szemszögek). Fotósorozatok, szekvenciák, fotóesszék. Fotó és szöveg viszonya. A fotográfia legfőbb esztétikai kérdései. Fekete-fehér és színes fotográfia. Természetes- és mesterséges fények. A fénykezelés alapjai. Kiegészítő eszközök alkalmazása. Egyéni fotósorozat megadott szempontok figyelembevételével. Installálás, képek (elő)készítése kiállításra. Vegyes megoldások; az analóg és digitális technika fúziója. Printek, különféle hordozóanyagok.</p>				
<p>Szakirodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ FOTO, Ofotért zsebkönyv sorozat, 1980-as évek ▪ Csillag Julianna - Baricz Katalin: Első nagyításaim, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1979. ▪ A digitális fotózás műhelytitkai, Rainbow-Slide, 2002-2003. ▪ 20th Century Photography, Museum Ludwig Cologne, Taschen, Köln, 1996. 				

Tantárgyfelelős: Odrobina Tamás

A tantárgy oktatói: Odrobina Tamás

A tantárgy neve: **FOTÓTÖRTÉNET (FOTÓMŰVÉSZETI STÍLUSOK)**

Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
---------------------	--------------------	-------------------------------	---	--

A tantárgy leírása (annotáció):

A fotográfia jelentősége a technikai képek körében.

A fotográfia születése.

A fotó esztétikája (pl. fekete-fehér, színes, reprezentáció és látható valóság – médiafilozófiai alapok).

A fotóművészeti stílusok sajátosságai (pl. magas művészet fotográfia, piktorializmus, absztrakció és strukturalizmus, fénykalligráfiák, szürrealista megközelítés, metafora és szimbolizmus, romantikus hatás, dokumentarizmus), neves alkotói (pl. Stieglitz, Moholy-Nagy, Kertész, Cartier-Bresson, Weston, Sudek, Witkin, Sherman).

A fotóművészet alakulásának legfontosabb állomásai (kronológiai áttekintés).

Test és fotográfia.

Képzőművészeti fotóhasználat.

Fotó a fotó után: digitális fotográfia.

Kortárs magyar fotográfia. „Formabontók” a magyar művészetben (pl. Műhely 67).

Szakirodalom:

- Fotóelméleti szöveggyűjtemény. Összeállította: Bán András és Beke László, Enciklopédia Kiadó, Budapest, 1997.
- Baatz, Willfried: Fotográfia. Art-Téka, Kossuth Kiadó, Budapest, 2003.
- Flusser, Vilém: A fotográfia filozófiája. Tartóshullám-Belvedere-ELTE BTK, Budapest, 1990.
- 20th Century Photography. Museum Ludwig Cologne, Taschen, Köln, 1996.

Tantárgyfelelős: Odrobina Tamás

A tantárgy oktatói: Odrobina Tamás

A TANTÁRGY NEVE: MŰSZAKI KOMMUNIKÁCIÓ				
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
<p>Műszaki ábrázolás. A vizualitás szerepe a műszaki kommunikáció – műszaki-technikai ismeretközlésben. A műszaki ábrázolás mai formájának kialakulása. A rajzolás anyagi eszközei, azok használata. Szabványok, műszaki rajzi szabványok funkciója. Rajzlap méretei, rajzok hajtogatása, méretarány. Rajzok fajtái, szövegmező, darabjegyzék. Szabványírás, vonalfajták. Síkmértani szerkesztések. Illeszkedési és metszési feladatok. Ábrázolási és vetítési módok. Vetületi ábrázolás: vetületek képzése, nézetrend, szükséges számú vetület; egyszerűsített vetületi ábrázolás. Méretmegadás, mérethálózat: méretmegadás elemei; egyszerűsített méretmegadás; különleges méretmegadások; mérethálózat felépítése.</p> <p>Axonometrikus ábrázolás. Építőidomok. Rekonstrukció, vetületkiegészítés. Építőidomok csonkolása, a csonkolt idom vetületi és axonometrikus képe. Szabadkézi vázlatok készítése. Egyszerű méretfelvételezési és rajzolási gyakorlatok (mérőeszközök – mérőszalag, tolómérő, csavarmikrométer – és használatuk). Vetületi ábrázolás: különleges vetületek, metszetek szelvények. Síkmetszetek ábrázolása. Számítógépes rajzolás alapismeretei. Gyakorló feladatok (szabadkézi, szerkesztett és számítógépes rajzok): vetületi ábrázolás, mérethálózat. Felületminőség: alapfogalmak, érdesség megadása, szöveges utasítások. Tűrések, illesztések: alapfogalmak, illesztési rendszer, tűrések, illesztések megadása és ellenőrzése, alak-és helyzettűrések. Jelképes ábrázolás: csavarok, csavarmenetek, rugók, hegesztések, forrasztások, csapágyak. Műhelyrajzok követelményei, rajzolás. Összetettebb méretfelvételezési és rajzolási gyakorlatok. Építészeti és villamosipari rajzok alapelemei.</p>				
Kötelező irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> • DÉRI J.: Műszaki ábrázolás, egyetemi tankönyv. Budapest, 1991. • WALZ J.: Műszaki ábrázolás, egyetemi jegyzet. Pécs, 1997. • Szabvány gyűjtemények: 16. sz. Műszaki rajz <p>Ajánlott irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • HORÁNYI ÖZSÉB: Jel, jelentés, információ, Magvető Kiadó. Bp. • HORÁNYI ÖZSÉB: Kommunikáció I-II.. General Press, Bp., 2003. • KÓLYA DÁNIEL: Ábrázoló geometria. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1986. • KÓLYA DÁNIEL: Ábrázoló geometriai példatár. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1986. • OCSKÓ GY., SERES F.: Gépipari szakrajz. Szabványkiadó, Budapest, 1991. 				
Tantárgyfelelős: Hegyi Sándor				
A tantárgy oktatói: Hegyi Sándor				

A tantárgy neve: MECHATRONIKA				
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
<p>A tantárgy tanításának alapelvei és céljai A hallgatók megismerjenek a robotok építésének alapvető lépéseivel és vezérlésük alapvető követelményeivel. Megismerik a különféle technikai és technológiai megoldásokat, amiket az iparban használnak és ezek egyszerű modelljeit készítik el LEGO építőkészlet segítségével.</p> <p>A tantárgy főbb tematikai csomópontjai A robotok csoportosítása, fejlődésük története. Egyszerű robotok építése a LEGO építőkészlet segítségével (Pályakövető robot , válogató robot, vonalkód olvasó robot, tűzoltó robot) Összetett robotok építése (3 szabadságfokú robotkar modell, rajzoló robot)</p> <p>Követelmények, a tanegység teljesítésének feltételei Robotok megépítése, az építés lépéseinek és a működtető program dokumentálása.</p>				
<p>Kötelező irodalom: LEGO Mindsorms User Manua</p> <p>Ajánlott irodalom Lantos Béla: Robotok irányítása, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1991</p>				
Tantárgyfelelős: Hegyi Sándor				
A tantárgy oktatói: Hegyi Sándor				

A tantárgy neve: A MÉDIA- ÉS KULTÚRAKUTATÁS KVALITATÍV MÓDSZEREI				
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
<p>A tantárgy célja, hogy a hallgatókat megismertesse a kvalitatív társadalomkutatás azon alapvető módszereivel, melyek sikerrel alkalmazhatóak a média- és kulturális intézmények, szövegek és közönségeik vizsgálata során. Bemutatja e módszerek episztemológiai alapjait, tudománytörténeti összefüggéseiket, eljárásaikat és eszközeiket. A hallgatók ilyen módon megismerkednek a terepmunka, a részt vevő megfigyelés, az interjúkészítés, a tartalom- és diskurzuselemzés, szemiotikai elemzés módszereivel. Egyéni projektek kidolgozása során megtanulják, hogyan kell egy önálló kutatást megtervezni, a kutatói kérdés megformálásától, az egyes lépések operacionalizálásán át a kutatási eredmény rögzítéséig. A tantárgy keretén belül értelmezzük a reprezentativitás, az érvényesség, a relevancia fogalmát a kvalitatív kutatásokra vonatkozóan.</p>				
Kötelező irodalom:				
<ul style="list-style-type: none"> • Babbie, Earl (2008): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata, Balassi Kiadó, Budapest • Havasréti József (2006): Tudományos írásmű, PTE - HEFOP Bölcsész Konzorcium, Budapest • Kovács Éva (2007) szerk.: Közösségtanulmány. Módszertani jegyzet, Néprajzi Kiadó – PTE BTK Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, Budapest – Pécs • Kvale, Steinar (2005): Az interjú. Bevezetés a kvalitatív kutatás interjútechnikáiba, József Műhely Kiadó, Budapest • Mason, Jennifer (2005): Kvalitatív kutatás, József Műhely Kiadó, Budapest • Stokes, Jane (2008): A média- és kultúrakutatás gyakorlata, Gondolat Kiadó – PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, Budapest-Pécs 				
Tantárgyfelelős: Glózer Rita				
A tantárgy oktatói: Glózer Rita				

A tantárgy neve: ELLENKULTÚRA, DESIGN				
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
A tantárgy leírása (annotáció):				
<p>Elmélete</p> <p>Az ellenkultúra fogalma az 1960-as években jelent meg. Főleg az ifjúsági kulturális jelenségekkel összefüggésben, és azok primer jellemzésére, kategorizálására. Bár az 1950-es években már megtaláljuk, főleg az Egyesült Államok nagyvárosi térségeiben, a háború utáni felnőtt fiatal generáció szabadidős tevékenységeinek különböző változataiban az újfajta kulturális tendenciákat, de nemzedéki és átfogó világjelenséggé az angliai beat mozgalom, majd a hippy mozgalom elterjedése utáni időszakban vált. A Design volt az az érzékeny, újfajta tervezési metódus, amely célcsoportokban gondolkodott, pontosan felmérte az igényeket és az üzleti megtérülés összefüggéseit, valamint maximális tekintettel volt a passzív fogyasztó réteg megnyerésére is. De amilyen gazdag a civilizáció az értékek szükségletek létrehozásában, majd kiválasztásában, még a design szakmai lehetőségein, perspektíváin kívül is működött egy másik, kiszámíthatatlanul változó, spontánnak tűnő ízlésvilág, az ellenkultúra világa. Az ellenkultúra saját vizuális rendszert használt, amely azonnal felismerhetővé tette azt. Fogyasztói, létrehozói egy új kasztot alkottak, amelybe csak hasonló mentalitással, felhasználói szokásokkal lehetett bekerülni.</p>				
<p>Gyakorlata</p> <p>Az ellenkultúra vizuális jellemzőit nagymértékben a kiadványok (plakát, lemezborító, filminzert) a különféle betűtípusok felhasználásával közvetítette. A tipográfiában járatlan átlag ember is „vette az adást”, (hogyan egy korabeli szleng kifejezést is megemlítsünk), és azonnal tudta, hogy az információ neki szól-e? A 20. század betűtípus választéka hatalmas. Nagyjából tíz, tizenöt évenként fordulnak a felhasználó szakmák új karakterek felé. Nagyjából ennyi idő alatt változnak meg az iparművészeti korszakok által létrehozott tárgyi világ elemei, benne a betűkkel, díszítésekkel, (a Bauhaus-i esztétika el is utasítja), építészeti felfogással, öltözettel, frizurával, tánc stílussal, stb. A változó, módosuló tendenciák sorrendje feltétlenül megismerendő. A betű hűséges hordozója az új gondolatoknak, tartozéka a korszakoknak, miközben párhuzamosan az ellenkultúra „fazonjai” is létrejönnek. Természetesen a legintenzívebben a 60-as évektől. A betű felhasználók nem tévedhetnek, ha a múltat idézik, ha a jelenben sohasem volt, újszerű formákat keresnek.</p>				
<p>Célja</p> <p>Pontos ismereteket szerezni a közel múltunk kulturális jelenségeiről, hogy biztos kézzel formálhassuk a jövőnket. Megismerni a Szecesszió, Art-deco, Bauhaus, Modernizmus, 60-as, 70-es, 80-as, 90-es évek és a jelen designját, vizuális kommunikációit.</p>				

<p>Kötelező irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virágölgyi Péter. A tipográfia mestersége-számítógéppel • Zalavári József: Designkológiai kislexikon • Karen Brookfield: Az írás • Kassák Lajos: Reklám és modern tipográfia • Jon Wozencroft: The Graphic Language of Neville Brody • Simon Loxley: Titkok és történetek a betűk mögötti világból • Jan Middendorp - Erik Spiekermann: Made with FontFont
<p>Tantárgyfelelős: Gerendy Jenő</p>
<p>A tantárgy oktatói: Gerendy Jenő</p>

A tantárgy neve: MŰVÉSZETPSZICHOLÓGIA				
Kredit: 2	Félév: 1	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás Szeminárium x Gyakorlat	Számonkérés: Kollokvium Gyakorlati jegy x
<p>A tantárgy leírása (annotáció):</p> <p>A <i>Művészet pszichológia</i> c. kurzus, megvizsgálja a kreativitás fogalmát és annak feltételeit, a kreativitást előidéző tulajdonságokat, a képzőművészeti tehetség jelenségét és a kreatív folyamatot.</p>				
<p>Kötelező irodalom:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Halász László (1962) A művészi tehetség pszichológiája, <i>Művészet</i> IV. • Halász László (1964) <i>Művészet és pszichológia</i>, Gondolattár, Gondolat Kiadó, Budapest • Halász László (1983., szerk.) <i>Művészetpszichológia</i>, Gondolat Kiadó, Budapest • Juhász P. - Pethő L. (1983) <i>Általános pszichiátria</i>, Medicina Kiadó, Budapest • Oláh Gábor (1927) <i>A művészi alkotás lélektana</i>, Budapest • Pléh Csaba (1989., szerk.) <i>Gondolkodás lélektan II.</i> (Szöveggyűjtemény), Tankönyvkiadó, Budapest 				
<p>Tantárgyfelelős: Nyilas Márta</p>				
<p>A tantárgy oktatói: Nyilas Márta</p>				

Szakirány indítási kérelem
Alkotóművészet és muzikológia alapszak - Elektronikus zenei médiaművész BA szakirány
PTE Művészeti Kar - 2009

3. Kompetenciák elsajátíttatása

Az elektronikus zenei médiaművész szakirány célja, hogy olyan általános kompetenciákkal rendelkező szakembereket képezzen, akik az elektroakusztikus és számítógépes zene terén önállóan képesek zeneműveket előállítani, értékelni, másokkal együttműködve dolgozni, alkotni, és résztvenni a tudás átadásának oktatási, szervezési feladataiban. Ehhez szükséges, hogy a hallgatók ne csak általános betekintést és rutint szerezzenek ebben a fiatal művészeti ágban, hanem ismerjék meg technikai, filozófiai-esztétikai, zenetörténeti hátterét és a jelenlegi művészeti igényekhez képesek legyenek igazodni.

Ennek érdekében **alapozó tárgyaink** a hangszeres zenei szakoknál több és speciálisabb humán tudományi ismeretet adnak (a filozófia 20. századi elméletekre kihegyezett, az etikán belül kiemelten kezeljük az informatikára és médiára vonatkozó etikai és jogi vonatkozásokat, az esztétika szakági ismereteket közöl), az elméleti akusztikát gyakorlati-kísérleti munkával is megerősítjük, a művelődési-művészettörténeti ismereteket kulturális antropológiával egészítjük ki. Ugyanakkor a zenetörténeti, elektronikus és népzenei tárgyakat egyesítve nagyobb áttekintésben kezeli a zene történetét. Ennek célját erősíti a műismeret-hangversenytapasztalat alapozás, természetesen a szakra jellemző művészeti eseményeken történő részvétellel. Mindezzel fiatalok körében végzett felméréseinkre támaszkodunk, melyek ezt az érdeklődést tükrözik.

A **szakmai törzstárgyak** három területre irányulnak: elméleti, médiaismeretk és az előadói gyakorlat megszerzésére. (1) Az elméleti csoport tárgyai: zeneelmélet, pszichoakusztika; (2) a médiaismeretek kiemelten kezelve a zenei informatikát, a legfontosabb elektronikus médiaterületek (videó, fotó, hálózat) ismereteit továbbítja; (3) az előadói gyakorlatot pedig a partitúraolvasás, elektronikus zenei lejegyzés, az előadói gyakorlat valamint a diplomamunka előkészületei jelentik.

A fentiekkel párhuzamosan a zeneelmélet a szakági elméleti ismereteket, a lejegyzés pedig a notáció fogalomtörténetén keresztül a lejegyzés, reprodukció digitális megfelelőivel ismerteti meg a hallgatókat.

Kiemelnénk, hogy a szakmai törzstárgyak közül a hallásfejlesztés-speciális szolfézs és a zenei informatika-média ismeretek a képzés egészen végigvonul. Ezen tárgyak nem épülnek egymásra, így bármely évfolyam be tud kapcsolódni. Ezzel szeretnénk megteremteni az évfolyamok közötti együttes munka kereteit.

A szakirány magját képező tantárgyakat a **differenciált szakmai ismeretek** képviselik. Ezen tárgyak többsége a képzés egészen végighalad, és olyan készségeket közvetít, mint elektronikus és számítógépes zeneszerzői technikák, stílusgyakorlatok, repertoárismeret. Az előadói gyakorlatot, alkotó munkát a hallgatók a számítógépes zenei realizáció és a hangszintézis és -analízis tárgyakban végzik. Gyakorlati tudásuk bemutatására folyamatosan lehetőséget teremtünk, hallgatóink az eddigiek során is megjelentek munkáikkal a város több művészeti programján, televízió- és rádiócsatornák műsoraiban. Bízunk abban, hogy tehetségüket külföldi oktatási intézményekben, laborokban is tudják majd kamatoztatni.

Képzési és kimeneti követelmények	A képzési és kimeneti követelmények előírásai	A PTE <i>elektronikus zenei médiaművész</i> szak tantervének adatai
Félévek száma	6 félév	6 félév
Tanórák (kontaktórák) száma	min. 1350 tanóra	2400 tanóra
Az oklevél megszerzéséhez szükséges kreditek száma	180 kredit	180 kredit
Törzsanyag (kötelező ismeretkörök) kreditszáma	160 kredit	160 kredit
Alapozó ismeretek kreditszáma	20-40 kredit	34 kredit
Általános szakmai ismeretek és készségek	45-80 kredit	56 kredit
Differenciált szakmai ismeretek kreditszáma	65-80 kredit	70 kredit
Szabadon választható ismeretek kreditszáma	20 kredit	20 kredit
Diplomamunkához rendelt kreditek száma	6 kredit	6 kredit

4. A képzési és kimeneti követelményekben előírt idegen nyelvi követelmények érvényesítése, teljesítésének intézményi elősegítése, feltételei.

A Művészeti Kar hallgatói számára a Pécsi Tudományegyetem Idegennyelvi Lektorátusa és az Idegennyelvi Titkárság biztosít nyelvtanulási lehetőséget mind az általános, mind a szaknyelvi képzésben. Mindkét szervezeti egységnél rendelkezésre állnak a szükséges tananyagok és speciális technikai feltételek.

5. Az értékelési és ellenőrzési módszereknek, eljárásoknak és szabályoknak, a záróvizsga tartalmának, tematikájának, szerkezetének és értékelésének bemutatása, valamint a (289/2005. Korm. rend. 11.§ (3) bb) bekezd. szerinti) tájékoztató kiadvány internetes elérhetősége.

1. Az ismeretek ellenőrzési rendszere a tantervben előírt kritériumjellegű követelmények teljesítésére, minősített aláírások, gyakorlati – kollokviumi, szigorlati jegyek megszerzésére, a szakdolgozat és a diplomamunka megvédésére és a komplex szóbeli záróvizsga teljesítésére alapul.

A tananyag ismeretének értékelése öt fokozatú: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). A minősített aláírás három fokozatú: kiválóan megfelelt, megfelelt, nem felelt meg.

2. Szakdolgozat és a diplomamunka követelményei

Az elektronikus zenei médiaművész alapképzési szakon a hallgató az abszolutórium megszerzésének feltételeként szakdolgozatot és diplomamunkát készít, az előírt feltételeknek megfelelően. Annak benyújtása és befogadása a záróvizsgára bocsátás egyik előfeltétele.

A szakdolgozat a jelölt tanulmányaival összefüggő tárgykörből választott téma önálló írásbeli feldolgozása a szaktudományos kritériumoknak és a szaktanulmány igényű műfaji elvárásoknak megfelelően, amely a hazai és nemzetközi szakirodalom

felhasználásával igazolja, hogy a hallgató képes az elsajátított ismeretanyag kreatív és önálló alkalmazására.

A szakhoz kapcsolódó diplomamunka, alkotás(ok), mű(sorozat) létrehozása, megfelelő kivitelezése, amely(ek)hez műleírás és dokumentáció csatlakozik. A dokumentáció végigkíséri az alkotási folyamatot a témaválasztástól a kész műig. A szakdolgozat és a diplomamunka elkészítése és benyújtása a záróvizsgára bocsátás feltétele.

A szakdolgozat terjedelme (ábrák, mellékletek és jegyzetek nélkül) 30-40 oldal ajánlott terjedelem (12-es betűnagyság Times New Roman betűtípus körben, oldalanként 55 sor, soronként 90 karakter) amely tartalmazza a tartalomjegyzéket és bibliográfiát is.

A diplomamunkához kapcsolódó műleírás az alkotás(ok) létrehozását eredményező alkotói folyamat és az ennek során alkalmazott kutatások, kísérletek bemutatását tartalmazza 15-20 oldal terjedelemben (12-es betűnagyság Times New Roman betűtípus körben, oldalanként 55 sor, soronként 90 karakter) amely tartalmazza a tartalomjegyzéket és bibliográfiát is. A dokumentáció a diplomamunka létrehozása során keletkezett vázlatok rögzítése és a diplomamunka bemutatása elektronikus formában (CD, DVD, stb)

A szakdolgozathoz és a diplomamunkához rendelt összkreditek száma: 6

3. A záróvizsga

A záróvizsga a hallgató komplex záróvizsgája, melynek keretében bizonyítja, hogy az elektronikus zenei médiaművész alapképzési szakon a képzés folyamatában megszerezte a szükséges ismereteket és azokat komplexen és kreatív módon képes alkalmazni. Kialakultak a szükséges készségei és képességei, és mindezek alapján alkalmas a KKK-ban elvárt kompetenciák gyakorlására.

A komplex záróvizsga témakörei:

- multimediális tervek elkészítése, realizációja, prezentációja;
- egyes területek (feladatok) előzetes feldolgozás után történő bemutatása;
- szóbeli beszámoló a legfontosabb differenciált ismeretekről;
- egyes szakmai kérdések vita szintű megtárgyalása.

3.1 A záróvizsgára bocsátás feltételei:

- a szakon előírt minimálisan 180 kredit megszerzése, a szakdolgozat és a diplomamunka benyújtása,
- a zenetörténet szigorlat (mint kritériumtárgy) és a zeneelmélet és médiaismeretek szigorlat (mint kritériumtárgy) sikeres letétele.
- A záróvizsga részei: (szükség szerint írásbeli, szóbeli, gyakorlati vizsgarészek)
 1. a szakdolgozat és a diplomamunka megvédése,
 2. komplex szóbeli vizsga, amely tartalmazza mind a törzsanyag, mind a differenciált szakmai anyag fő témaköreit, az írásbeli, illetőleg szóbeli vizsga tárgyait,

A szóbeli vizsga tárgykörei: az alapszak törzsanyagát alkotó

ismeretkörök

A záróvizsga eredményének kiszámítási módja a következő érdemjegyek átlaga:

1. a szigorlatok érdemjegyeinek átlaga,
2. a szakdolgozat és a diplomamunka érdemjegye,
3. a komplex szóbeli vizsga érdemjegye.

Az oklevél minősítése az 1. 2. 3. pontokban szereplő érdemjegyekből számított átlag.

A 289/2005. Korm. rend. 11.§ (3) bb) bekezdés szerinti tájékoztató kiadvány internetes elérhetősége:

A Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kara az Elektronikus zenei médiaművész alapképzési szak szakindítási engedélyének birtokában a kar honlapján megjelenteti a tájékoztató kiadvány anyagát.

Művészeti Kar honlapja: <http://www.art.pte.hu/>